

PENGARUH NILAI BUDAYA TERHADAP PEMBELAJARAN DI UNIVERSITI

Abdul Rahman Abdul Aziz

PENGENALAN

Pencapaian akademik boleh dikaji berdasarkan pengaruh nilai-budaya dan juga melalui kajian yang bersifat struktur. Dalam mengkaji sesuatu tahap pencapaian akademik kedua-dua pendekatan ini sering digunakan. Artikel ini cuba menelusuri pengaruh nilai-budaya terhadap pencapaian pelajar di institut pengajian tinggi awam Malaysia (IPTA).

Pengkaji daripada pelbagai disiplin ilmu telah menjalankan pelbagai kajian tentang kedudukan dan fungsi nilai-budaya dalam kehidupan manusia (Pitts & Woodside, 1984; Howard dan Woodside, 1984; Cochrane, Billig & Hogg, 1979). Satu daripada kajian awal yang telah meletakkan skema klasifikasi untuk memerihalkan tentang nilai-nilai yang mempengaruhi kehidupan manusia telah dilakukan oleh Allport, Gordon dan Vernon (1931). Mereka telah membahagikan nilai yang mempengaruhi kehidupan manusia itu kepada nilai teoretikal, nilai ekonomi, nilai estetika, nilai sosial dan nilai agama.

Rokeach (1979), pula telah memperhalusi kategori nilai tersebut dengan memberikan definisi persis yang mengatakan nilai ialah kepercayaan global yang membimbing tingkah laku dan menentukan pola perlakuan manusia dalam pelbagai situasi. Lantaran itu Rokeach

(1979), melihat nilai sebagai proses mental yang diprogramkan oleh pengalaman sosialisasi dan kehidupan.

Nilai ialah pokok utama dalam budaya yang memberikan pengaruh kepada kehidupan masyarakat (Kluckhohn & Strodtbeck, 1961). Nilai telah didefinisikan secara eksplisit dan implisit sebagai penentu kepada perlakuan individu atau kumpulan. Justeru, individu yang berasal daripada kelompok etnik yang sama cenderung untuk mengamalkan sikap-budaya yang hampir-hampir serupa.

Perbincangan dalam artikel ini dibahagikan kepada tiga bahagian. Bahagian pertama, akan membincangkan tentang nilai-budaya kaum Cina, kaum India dan kaum Melayu. Bahagian kedua, membincangkan tentang implikasi nilai-budaya terhadap pencapaian akademik secara umum. Bahagian ketiga, membincangkan tentang sikap-budaya pelajar universiti awam di Malaysia.

NILAI-BUDAYA KAUM CINA

Pendekatan budaya banyak digunakan dalam kajian tentang kaum minoriti di Amerika Syarikat. Pada asasnya pendekatan budaya ini dibentuk oleh kerangka teoretikal modenisasi dan pendekatan sistem sosial. Sebagai contoh, Hsu (1971), telah mengiktiraf bahawa pencapaian akademik yang cemerlang di kalangan kaum Cina yang bermastautin di Amerika Syarikat berpunca daripada sistem budaya kecinaan yang tersebar luas di serata tempat di dunia ini.

Sistem budaya kecinaan secara keseluruhannya memberikan penekanan terhadap kerajinan, ketekunan, keterikatan pada institusi keluarga, kepatuhan, menghormati orang yang lebih tua, menghormati pihak yang berkuasa, mengutamakan pelajaran dan disiplin diri. Penemuan Hsu (1971), bukanlah kes yang terpencil dan khusus untuk kaum Cina yang bermastautin di Amerika Syarikat sahaja, tetapi kaum Cina di mana juga mereka berada menampakkan kerajinan dan sikap positif terhadap arus modernisasi.

Danny (1995), mendapati pelajar Cina di Singapura memperoleh pencapaian akademik yang lebih tinggi daripada pelajar-pelajar di New Zealand. Alasan yang dikemukakan ialah asas budaya di Singapura ialah Konfucianisme. Bentuk prasarana sosial Konfucianisme ini cenderung untuk memberi penekanan kepada matlamat kumpulan melebihi matlamat individu.

Justeru, masyarakat Cina di Singapura menampakkan sifat kolektif mengatasi sifat individualistik. Kejayaan dan kegagalan yang dialami oleh seseorang individu dalam masyarakat kolektif akan menjangkau dimensi diri sehingga menjadi hak komuniti. Kegagalan yang dialami oleh pelajar Cina dilihat bukan sebagai tanggungjawab individu, tetapi tanggungjawab kolektif seluruh komuniti Cina.

Bagi kaum Cina, kegagalan akan mencorengkan arang ke muka seluruh anggota komuniti terutamanya memberi malu kepada anggota-anggota sekaum yang tinggal berhampiran (Chung, 1988; Sue & Sue, 1972 dipetik daripada Danny, 1995). Natiuhnya dapat dilihat daripada kesungguhan pelajar Cina untuk belajar atau melakukan pekerjaan dengan sungguh-sungguh supaya dapat menaikkan imej komuniti Cina. Dari segi lain, ianya merupakan tekanan kepada pelajar Cina untuk mengekalkan prestasi terbaik (Ho, 1986).

Paparan daripada kedua-dua kajian di atas memperlihatkan bahawa kaum Cina bolehlah diperihalkan sebagai kaum yang kuat bekerja atau bersikap agresif, rajin dan bercita-cita, tamakkan kekayaan material dan sukakan wang. Faktor lain yang juga sering dikaitkan kepada kaum Cina adalah kerana etos imigrannya. Kaum Cina di Malaysia ialah warisan keturunan daripada mereka yang pernah mengenali makna sepenuhnya tentang kepayahan dan kemiskinan. Mereka datang dari wilayah yang berbeza iklimnya dan mereka ingin memastikan bahawa kehadiran mereka ke negara ini tidak mengulangi segala keperitan dan kekurangan hidup seperti yang pernah dialami oleh nenek-moyang mereka dahulu di Selatan China.

Mereka ingin memberikan anak-anak hidup dengan segala keperluan asas yang mencukupi di samping menyediakan generasi baru dengan

pendidikan yang sempurna. Justeru, kaum Cina di Malaysia mengekalkan budaya tradisi mereka, antaranya tradisi keutuhan institusi keluarga, mereka mahukan keluarga itu mengecapi kebahagiaan dan anak-anak memiliki pendidikan profesional (Slimming, 1969).

Kaum Cina di serata dunia terkenal dengan sifat kesungguhan mereka menuntut ilmu pengetahuan (Tan, 1982 dipetik daripada MCA, 1982). Ini adalah kerana struktur pengaruh Konfucius dalam masyarakat tradisi yang meletakkan orang terpelajar di atas puncak hierarki sosial. Dalam cerita rakyat Cina tradisi tergambar kisah kesukaran, kesungguhan dan ketabahan untuk memiliki tahap pendidikan yang tinggi. Lantaran itu, ibu bapa Cina di Seberang Laut termasuk di Malaysia sanggup berkorban demi memastikan anak mereka mendapat pendidikan yang sempurna. Pengaruh ini tersebar luas dan tertanam dalam sanubari mereka dan diperturunkan daripada satu generasi kepada generasi yang lain.

Dari sudut pandangan teori modenisasi adalah jelas memperlihatkan bahawa kaum Cina itu sebenarnya menghayati kehidupan moden berbanding dengan kaum Melayu yang masih lagi bersifat tradisi (Mahathir, 1970; Senu, 1971; Muhammad Haji, 1993). Nilai moderniti merupakan rumus nilai-budaya dan sikap-budaya yang berkaitan dengan cara bertindak dan berinteraksi dengan institusi moden dan akhirnya membentuk sebuah masyarakat perindustrian (Holsinger & Theisen, 1977 dipetik daripada Fagerlind & Saha, 1989). Alex (1973 dipetik daripada Inkeles dan Smith, 1974) mendefinisikan moden sebagai:

"The moden is defined as a mode of individual functioning, a set of dispositions to act in certain ways. It is, in other words, an 'ethos' or a 'spirit' in the sense in which Max Weber spoke of the 'spirit of capitalism'".

Daripada definisi itu jelas memperlihatkan bahawa kaum Cina di Malaysia mempunyai nilai-budaya yang mengekalkan tradisi dan

dalam masa yang sama, mereka juga cenderung untuk mengikuti arus pemodenan terutama yang bersangkutan dengan soal membina semangat kapitalisme.

NILAI BUDAYA KAUM MELAYU

Pembicaraan tentang nilai-budaya Melayu bermula daripada penyingkapan yang dilakukan oleh Abdullah Munsyi pada akhir abad ke-19 iaitu ketika bermulanya pertapakan British di Singapura. Ketika itu Abdullah Munsyi melihat kaum Melayu daripada kaca mata British (seorang yang telah celik fikirannya akibat pertembungan budaya). Abdullah Munsyi menganggap kemiskinan kaum Melayu berpunca daripada tidak adanya kepimpinan dan pendidikan yang diterapkan oleh golongan feudal Melayu. Golongan feudal hanya mementingkan diri dan keluarga mereka sahaja, akibatnya mereka melakukan penindasan kepada rakyat jelata, sehingga rakyat jelata tidak ada daya untuk berusaha memajukan kehidupan (Abdullah, 1965; Shahrudin, 1988; Abdul Rahman, 1999). Pada hemat Abdullah Munsyi, jika kaum Melayu inginkan kemajuan, mereka seharusnya melepaskan diri daripada cengkaman feudal, menganut nilai-nilai moden dan rasional yang dibawa oleh kaum Inggeris, dan berpegang teguh pada ajaran Islam.

Perbincangan tentang kemunduran Melayu telah juga mendapat tempat pada abad ke-20. Bermula daripada Syed Sheikh Al-Hadi, Za'ba, Abdul Rahim Kajai, Tun Abdul Razak Hussein, Ungku Aziz, Senu Abdul Rahman sehinggalah kemuncaknya di tangan Dr. Mahathir Mohamad.

Sepintas lalu kita cuba perhatikan pemikiran mereka. Syed Sheikh Al-Hadi melihat bahawa punca kemunduran kaum Melayu adalah kerana singkatnya pemahaman mereka terhadap Islam, tidak mengamalkan ijtihad dan hanya bertaqlid buta pada ajaran Islam. Za'ba pula melihat kemunduran kaum Melayu berpunca daripada kelemahan peribadi yang dicerminkan kepada dua bentuk kemiskinan, iaitu kemiskinan otak yakni kurangnya pendidikan dan kemiskinan

perangai. Kemiskinan perangai membawa implikasi kepada kurangnya semangat berdikari, suka mendapat kesenangan tanpa usaha, tidak tekun, mudah jemu dan tawar hati, tidak menjaga waktu, lemahnya kemahuan, cita-cita, dan tidak dapat menentukan tujuan hidup (Abdullah, 1974: 185-220; Ungku Aziz, 1975; Hamdan, 1980).

Berbeza daripada Abdullah Munsyi, Syed Sheikh Al-Hadi dan Za'ba, Abdul Rahim Kajai melihat kemiskinan kaum Melayu adalah berpunca daripada himpitan, asakan, penipuan, penganiayaan dan pengkhianatan yang dilakukan oleh penjajah dan kaum pendatang pada setiap masa (Abdul Latif, 1984: 106). Mereka mengambil kesempatan daripada kebaikan dan ketulusan orang Melayu—melalui kebaikan itulah mereka menggunakan 'simbol' Islam untuk menghenyak kaum Melayu. Justeru, Abdul Rahim Kajai menyeru kaum Melayu untuk membaharui kefahaman mereka terhadap Islam, membasmi taklid buta serta mengembangkan amalan ijtihad untuk menghapuskan kekolotan fikiran di kalangan kaum Melayu.

Ketika Allahyarham Tun Abdul Razak Hussein rancak melaksanakan amanah untuk membangunkan kaum Melayu desa melalui Rancangan Buku Merah, Ungku Aziz mengemukakan punca kemunduran kaum Melayu. Menurut Ungku Aziz, kaum Melayu mundur kerana pengabaian penjajah, penindasan orang tengah dan ketiadaan institusi kredit untuk membantu orang Melayu. Penemuan Ungku Aziz itu telah diterima oleh kerajaan dan sebahagian daripada cadangan beliau itu dilaksanakan sejak pertengahan 1960-an.

Setelah itu, elit politik menyahut seruan untuk terus-menerus melihat punca-punca kelemahan kaum Melayu. Secara luaran dapat dilihat dalam memperjuangkan nasib kaum Melayu dalam bidang pendidikan, ekonomi dan pembangunan sosial lain sememangnya bermula atau diproses oleh elit politik. Demikianlah halnya dengan gerakan Revolusi Mental yang dicetuskan oleh Allahyarham Tun Abdul Razak pada tahun 1960-an dan diaktifkan oleh Pemuda UMNO pimpinan Dato' Senu Abdul Rahman. Akhirnya, melalui kempen-kempen, kursus-kursus kesedaran, Dato' Senu Abdul Rahman telah

mengabadikannya dalam sebuah buku yang berjudul Revolusi Mental pada tahun 1971.

Revolusi Mental telah mengemukakan punca kemunduran kaum Melayu berpunca daripada kemiskinan jiwa bukannya kemiskinan wang. Selanjutnya, buku ini menyenaraikan tujuh belas sikap buruk yang terdapat dalam nilai-budaya Melayu, iaitu kurang inisiatif, kurang ingin tahu, lemah fikiran rasional, kurang keaslian, kurang imaginasi, percayakan nasib dan lain-lain. Saranan buku ini adalah untuk mengubah nasib kaum Melayu, mereka mesti mengubah cara mereka berfikir atau merevolusikan mental. Puncak kepada perjuangan untuk melenyapkan kemunduran yang melekat pada kaum Melayu seterusnya digarap oleh Dr. Mahathir Mohamad mulai 1970-an.

Selaras dengan gagasan yang ditemukan, banyak kajian berbidang mikro telah dilakukan. Antaranya, kajian Abdullah (1978:1993), mendapati kaum Melayu masih mengamalkan nilai-nilai budaya tradisi. Kajian Abdullah (1978), adalah mengenai interaksi sosial, etniksiti dan ideologi Islam di kalangan pelajar Melayu di sebuah kampus universiti di Amerika Syarikat. Beliau mendapati pelajar Melayu di kampus itu masih tebal dengan kesedaran etniksiti sehingga menyebabkan mereka mengasingkan diri daripada melibatkan diri dengan arus perdana kehidupan Amerika kerana takut dipengaruhi oleh nilai-nilai budaya moden barat. Pada pandangan beliau, keadaan seumpama itu berlaku kerana latar belakang pelajar Melayu yang datang daripada masyarakat majmuk sehingga terbentuknya sikap *parochialism* Melayu dan menarik diri daripada bercampur dengan kumpulan etnik bukan Islam.

Kaum Melayu dipandang rendah oleh penjajah British malah oleh orang Cina dan India disebabkan kemunduran ekonomi dan pencapaian rendah mereka di lapangan akademik. Hujah-hujah budaya bukanlah baru di Malaysia terutama yang menyangkut tentang kehidupan kaum Melayu. Semasa zaman penjajah, pegawai-pegawai British telah mengecam kelas-pemerintah kaum Melayu sebagai

"deficient, carefree or indolent or unambitious, pleasure-loving or idle" (Hirschman, 1986: 344). Sebaliknya, kaum Cina dilihat sebagai intelektual, kuat bekerja, tetapi ghairah mencari keuntungan dan ketika-ketiknya tamak (Pong, 1993).

Vaughan (1992), telah mencatatkan pandangan pentadbir-pentadbir British terhadap setiap kelompok etnik di Tanah Melayu ketika itu dan mereka beranggapan bahawa kaum bukan-Melayu lebih kuat bekerja dibandingkan dengan kaum Melayu. Dalam catatannya Vaughan (1992:1) mengatakan:

"Mr. Crawford who was Governor of this Settlement in 1823, only four years after we took possession of the island, wrote in a dispatch to the Government of India that, he estimated the worth of one Chinaman to the State as equal to two Klings or four Malays; and an experience of nearly sixty years has confirmed his valuation."

Dr. Mahathir (1994: 77), Perdana Menteri Malaysia sejak 1981, juga mencatatkan:

"Malay problems are many and varied but the ones causing the most concern are the problems which revolve around their need and their attempts to adapt to an environment of rapid change which is inconsistent with their philosophy and way of life. It is an environment not of their own creation but one which is forced upon them by factors which has slipped out of their control."

Intisari daripada hujah Dr. Mahathir Mohamad itu memperlihatkan bahawa beliau sendiri percaya bahawa kemunduran kaum Melayu disebabkan oleh sikap dan nilai budaya. Menurut Dr. Mahathir Mohamad, tumpuan kaum Melayu pada sektor kegiatan ekonomi pertanian telah menyemaikan sikap Melayu yang selesa dengan keadaan yang ada dan tidak perlulah bagi mereka untuk bersaing dengan kaum Cina. Kehidupan kaum Melayu di Malaysia adalah senang, seperti kata pepatah Myanmar Utara "Geletek sahaja tanah

dan ianya akan tertawa kepada tuaian”. Berdasarkan kepada andaian itu, Dr. Mahathir Mohamad melihat bahawa budaya Melayu berevolusi di atas dunia yang “mencukupi untuk semua”, “sehinggakan yang paling lemah dan paling malas pun boleh hidup dalam keadaan yang selesa”, dan dalam masa yang sama juga “banyak masa terluang” sepanjang tahun terutama selepas musim menuai (Dr. Mahathir, 1970).

Dr. Mahathir Mohamad konsisten dengan pemikirannya terhadap kaum Melayu. Sehingga hari ini beliau terus percaya bahawa kemunduran orang Melayu adalah disebabkan faktor nilai-budaya. Dr. Mahathir (2001: 6) mengatakan:

“Saya banyak belajar daripada sejarah dan daripada meneliti kemajuan dan kegagalan bangsa-bangsa di dunia. Saya dapati bahawa jika kita mempunyai nilai hidup yang tidak sesuai dengan pembangunan, kita tidak akan berjaya. Nilai hidup adalah sebahagian daripada budaya. Sebab itu saya sering menerangkan tentang disiplin, kerja kuat, keikhlasan dan tentang tidak terlalu memikirkan sangat diri sendiri. Ini adalah nilai-nilai yang kita seharusnya pegang. Kalau orang Melayu berpegang kepada nilai-nilai ini, kita akan berjaya.”

Dr. Mahathir Mohamad ialah tokoh Melayu yang menarik untuk diteliti pemikirannya berhubung dengan kemajuan kaum Melayu. Beliau telah mengutarakan idea-idea mengenai kemajuan orang Melayu sejak 1946 lagi dan kemuncak kritikan dan analisisnya mengenai kemunduran kaum-Melayu ialah dalam *magnum-opus* beliau Malay Dilemma (1970). Kritikan dan analisisnya tidak tinggal begitu sahaja, tetapi beliau telah dapat menterjemahkannya kepada dasar kerajaan, kerana beliau berpeluang menjadi Ahli Parlimen, Menteri, Timbalan Perdana Menteri dan akhirnya sebagai Perdana Menteri Malaysia sejak tahun 1981.

Semasa menjawat jawatan Menteri Pelajaran, beliau telah melakukan perubahan yang drastik berhubung dengan pendidikan Melayu,

terutamanya pendidikan tinggi. Beliau telah meminda Akta Universiti dan Kolej Universiti pada tahun 1974, menghantar pelajar Melayu dalam jumlah yang ramai ke luar negara (United Kingdom, Amerika Syarikat, Australia, Jepun dan beberapa buah negara maju) dan memulakan langkah untuk memberikan suntikan semangat melalui kursus kederiaan (*Sensitivity Training*) bagi pelajar Melayu (kemudiannya tertubuh Biro Tatanegara di Jabatan Perdana Menteri).

Apabila memperkatakan tentang nilai-budaya orang Melayu, karya dan pidato Dr. Mahathir Mohamad tidak dapat dilupakan, terutamanya, *Malay Dilemma* (1970). Dr. Mahathir Mohamad dalam karya tersebut telah cuba menganalisis tentang kemunduran Melayu dari sudut warisan keturunan dan persekitaran fizikal atau *The Influence of Heredity and Environment on the Malay Race*. Walaupun idea yang dikemukakan itu sukar dibuktikan secara empirikal, tetapi agak menarik untuk direnungkan kerana keberanian beliau mengemukakan idea itu sehingga dapat membuka minda orang Melayu.

Teras hujah Dr. Mahathir Mohamad adalah tentang faktor yang menyebabkan kemunduran orang Melayu. Bagi beliau, puncanya adalah kerana sejak berzaman kaum Melayu mengadaptasikan diri kepada persekitaran yang mudah dan ini ditambah teruk lagi dengan amalan bergenerasi berkahwin antara satu dengan lain (kahwin sekampung, kahwin dalam lingkungan keluarga—kahwin sepupu). Dalam analisisnya itu beliau telah membuat perbandingan antara kaum Melayu dengan kaum Cina.

Dr. Mahathir Mohamad melihat bahawa faktor baka dan keturunan ini penting dalam proses perkembangan sesuatu kelompok etnik. Beliau memberi penekanan pada unsur ini dengan hujah-hujah beliau:

“That hereditary factors play an important part in the development of a race is an accepted fact. It does not need a scientist to point this out. Quite obviously if family characteristics are passed from father to son, racial

characteristics must also be passed from generation to generation. But as racial characteristics throughout each generation are as distinguishable as family characteristics, it follows that these characteristics are hereditary ... Character, intelligence and even inclinations tend to follow those of the parents."

Dr. Mahathir Mohamad mengakui bahawa warisan baka memainkan peranan dalam menentukan perwatakan, tahap kecerdikan dan kecenderungan sesuatu kaum itu. Selanjutnya beliau juga membicarakan tentang perbezaan antara seorang dengan seorang yang lain walaupun mereka berada dalam satu konteks sosial dan fizikal. Dr. Mahathir Mohamad mengatakan:

"Today, man's opportunity to learn is almost unlimited, but an individual's capacity to learn has varying limitations. There are obviously people who can absorb more knowledge than others. And this difference appears to be an inherent characteristics."

Dr. Mahathir Mohamad juga percaya bahawa persekitaran mempunyai pengaruh yang besar kepada kehidupan manusia, beliau mengatakan:

"Next to heredity, environment is the most important factor responsible for the physical, mental, and psychological development of man ... The man who survives is the man who knows how to avoid danger. And the man who can avoid all danger must of necessity be cunning and resourceful. The careless and the stupid will fall along the way."

Dr. Mahathir Mohamad percaya bahawa untuk kelangsungan dan keselamatan hidup manusia, mereka mestilah memiliki perwatakan yang kukuh dan berilmu pengetahuan. Beliau selanjutnya mengatakan:

“As characteristics are transmissible generationally, it follows that man must become constantly cleverer and more adaptable to his surroundings.”

Natijahnya, Dr. Mahathir Mohamad menganggap bahawa kaum Melayu tidak memiliki perwatakan atau keperibadian yang kuat terutama mendepani pemodenan di negara ini. Tret budaya Melayu tidak bersesuaian dengan tuntutan infrastruktur pembangunan negara. Kaum Melayu terperangkap dalam situasi ketertinggalan budaya atau *cultural lag*—iaitu situasi perubahan tidak diserasikan secara harmonis dengan perubahan sikap dan nilai budaya. Keadaan itu adalah disebabkan oleh mudahnya kehidupan orang Melayu, seperti kata Dr. Mahathir Mohamad:

“No great exertion or ingenuity was required to obtain food. There was plenty for everyone throughout the year. Under these conditions everyone survived. Even the weakest and the least diligent were able to live in comparative comfort, to marry and procreate. The observation that only the fittest would survive did not apply, for the abundance of food supported the existence of even the weakest.”

Sebagai perbandingan, kaum Cina ialah kaum yang bijak dan berperwatakan gagah mendepani persekitaran dan realiti baru. Bekalan kebijaksanaan dan kegagahan ini adalah kerana mereka datang daripada persekitaran yang sukar sehingga menyebabkan mereka terpaksa berhijrah. Namun begitu, kesukaran yang terpaksa ditempuhi itu telah membina keperibadian yang kuat, cekal dan atas segala-galanya membentuk pemikiran strategik. Lalu, kaum Melayu kalah dalam persaingan ekonomi dan pendidikan dengan kaum Cina.

Pada pandangan Dr. Mahathir Mohamad, penjelasan dari sudut budaya ini penting dalam membandingkan ketidaksamaan pencapaian antara kaum Melayu dan kaum Cina. Justeru, Dr. Mahathir Mohamad konsisten dalam kata-kata dan tindakannya bagi menangani masalah kaum Melayu. Beliau juga tegas dengan pendiriannya bahawa “maju

mundurnya sesuatu bangsa lebih bergantung kepada nilai hidup yang dipegang dan diamatkan oleh bangsa itu” . Apabila sahaja mereka (kaum Melayu) mengubah nilai budaya mereka, prestasi mereka meningkat” (Mahathir, 1994).

Mutakhir ini, Dr. Mahathir Mohamad tidak lagi menggunakan pendekatan pemulihan terhadap masalah pelajar kaum Melayu. Malah pada pandangan beliau pendekatan penguatkuasaan dan deraan perlu diperkenalkan. Justeru, Dr. Mahathir Mohamad telah menyarankan mulai tahun 2002 kemasukan ke universiti awam di negara ini akan berdasarkan meritokrasi (Sa’odah, 2001:1). Dr. Mahathir Mohamad seolah-olah cemas dengan perjalanan masa yang terlalu pantas menuju tahun 2020¹. Malah seperti kata Prof. Dr. Abdul Rahman Embong:

“Sekiranya tarikh ramalan hendak dijadikan ukuran, orang boleh mengatakan Mahathir secara tidak langsung cuba menyelesaikan ‘sumpah’ Za’ba pada tahun 2020, iaitu hampir 100 tahun setelah Za’ba memberi amaran (pada tahun 1927) bahawa bangsa Melayu mungkin akan luput dalam tempoh 200 tahun kalau mereka tidak mengubah diri.

Langkah-langkah yang akan diambil oleh kerajaan nanti berkemungkinan untuk melahirkan generasi pelajar Melayu yang lebih bermotivasi untuk mencapai kecemerlangan. Dr. Mahathir Mohamad sering kali menyebut bahawa kejayaan kaum Cina dan kaum India dalam bidang pendidikan dan bidang lain ialah tanpa bantuan kerajaan.

NILAI BUDAYA KAUM INDIA

Kajian Keciciran 1973 jelas menunjukkan bahawa murid yang belajar di sekolah Tamil menderita dengan tahap aspirasi dan motivasi yang rendah. Keadaan seumpama itu wujud kerana sikap ibu bapa kaum India terutama yang tinggal di kawasan perladangan tidak tahu dan tidak berminat kepada pendidikan anak-anak mereka (Selvakumaran, 1994). Marimuthu (1975:28) mengatakan pencapaian pendidikan

seseorang kanak-kanak bergantung pada keupayaan dan motivasi, kedua-duanya bersangkut dengan keadaan semulajadi dan diperolehi daripada kedua ibu bapanya.

Sungguhpun kebanyakan pekerja India di ladang getah mempunyai aspirasi untuk melihat anak mereka berjaya dalam pendidikan, tetapi dari segi amalannya mereka tidak menyediakan bantuan dan galakan. Ibu bapa India ini lebih terarah kepada tingkah laku yang buruk, meminum arak dan menonton video. Jika ditinjau kedua-dua perlakuan devian ini lebih memperlihatkan kepada keadaan kekecewaan diri ibu bapa itu sendiri, kecewa kerana kekurangan dan kepayahan yang terpaksa ditempuhi dalam menjalani kehidupan.

Mereka ini juga ditekan oleh majikan daripada satu generasi kepada generasi yang lain sehingga mereka hidup dalam satu koloni yang terperangkap dengan kemiskinan, buta huruf, dan tidak berupaya. Kesemua ini mendorong kepada tindakan mereka terhadap anak-anak dan satu daripadanya ialah tidak memberikan sokongan terhadap pendidikan anak-anak (Daniel, 1981 dipetik daripada Selvakumaran, 1994). Kaum India di ladang benar-benar dalam keadaan daif dan seperti kata Karl Marx dalam *The Eighteen Brumaire of Louis Bonaparte* "*They cannot represent themselves, they must be represented*".

Di samping perkara yang dinyatakan di atas, kaum India juga mengalami keadaan kurangnya motivasi dan rendahnya penghargaan sendiri sehingga wujud sikap fatalistik terhadap hidup. Sikap fatalistik itu dipengaruhi oleh sebahagiannya kerana fahaman agama dan budaya mereka. Majoriti daripada mereka ialah penganut Hindu yang percaya kepada doktrin karma dan dharma. Menurut doktrin karma, kelahiran dan status seseorang itu sudah pun ditakdirkan berdasarkan perlakuan hidup dalam kehidupan yang lalu. Justeru, bagi penganut Hindu ini mereka tidak kisah kepada keadaan kemiskinan yang mereka alami kerana itu adalah balasan yang terpaksa mereka tanggung. Begitu juga dengan nasib malang dan kegagalan anak-anak mereka dalam arena pendidikan juga diserahkan kembali kepada hukum karma atau viti yang bererti nasib (Selvaratnam, 1978).

Sistem kepercayaan dan sistem nilai itu telah membantutkan pelajar-pelajar India ini daripada berusaha keras dalam pelajaran. Minda mereka telah diasak dengan ajaran bahawa kejayaan dan kegagalan dalam pelajaran telah pun ditentukan oleh nasib. Lantaran itu, pelajar-pelajar India ini sendiri telah mempunyai nilai moral negatif dan akhirnya memberi kesan kepada pencapaian akademik yang rendah.

IMPLIKASI NILAI BUDAYA TERHADAP PENCAPAIAN AKADEMIK

Kebanyakan kajian sosiologi yang memeriksa tentang pengaruh latar belakang rumah tangga terhadap pencapaian pendidikan melahirkan kepercayaan bahawa ibu bapa bertanggungjawab untuk menyuntikkan tret dan nilai kepada anak mereka dalam proses awal sosialisasi (Parkinson,1967). Marimuthu (1977) mengenal pasti bahawa sikap ibu bapa ialah unsur yang penting dalam menentukan kejayaan anak dalam dunia pembelajaran mereka. Razali (1985), menegaskan bahawa minat ibu bapa terhadap pendidikan merupakan faktor yang penting dalam menentukan kejayaan anak dalam dunia pendidikan.

Ketiga-tiga kajian yang dinyatakan di atas menyokong pandangan teori kekurangan budaya. Teori ini menekankan bahawa pencapaian dalam dunia pendidikan bukanlah ditentukan oleh perbezaan keupayaan intelektual semulajadi, tetapi ditentukan oleh pengaruh budaya dan sikap yang disemai oleh proses sosialisasi. Teori kekurangan budaya ini menegaskan bahawa kumpulan sosial yang kurang pencapaian akademiknya bukanlah kerana mereka tidak pandai, tetapi mereka sebenarnya mengalami kekurangan budaya yang diperlukan untuk pencapaian di sekolah.

Kanak-kanak daripada status sosioekonomi yang rendah gagal menghayati nilai yang diperlukan oleh institusi pendidikan. Mereka berkemungkinan kurang bercita-cita, tidak menghiraukan persaingan, tidak menyediakan diri untuk keperluan masa depan, dan tidak berasakan pendidikan itu bernilai untuk kehidupan. Di samping itu, rumah mereka juga berkemungkinan kurang menyediakan

pengalaman budaya yang diperlukan untuk berjaya dalam pendidikan – misalnya perbualan yang tidak menggunakan bahasa yang sesuai untuk keperluan pendidikan, aktiviti bermain yang lasak dan tidak melahirkan sifat pendidikan, tidak didedahkan kepada sumber bacaan dan surat khabar, tidak berpeluang untuk melawat ke tempat yang membekalkan maklumat dan ilmu pengetahuan.

Kesemua kekurangan itu dianggap sebagai kekurangan budaya yang akan menyebabkan anak-anak itu kurang keupayaan bahasa, kurang semangat ingin tahu dan ini mengurangkan keupayaan mereka untuk belajar. Berdasarkan kekurangan itu juga dan nilai yang disemaikan oleh budaya yang dialami oleh anak-anak daripada status sosioekonomi rendah itu memberi kesan pada pencapaian pendidikan mereka (Razali , 1985; Awang Had, 1986).

Namun begitu teori kekurangan budaya bukanlah diterima kesemuanya oleh sarjana sosiologi pendidikan. Antaranya, Boudon (1974), yang menghujahkan bahawa anak-anak daripada status sosioekonomi rendah bukanlah kurang bercita-cita, tetapi mereka sebenarnya meletakkan cita-cita mereka itu di tahap yang rendah, dibandingkan dengan anak-anak daripada status sosioekonomi tinggi. Bagi anak-anak daripada status sosioekonomi rendah bercita-cita untuk mendapat pekerjaan yang bergaji RM1000.00 sudah dianggap tinggi kerana pendapatan keluarga mereka hanya RM500.00 sebulan. Berbeza dengan anak-anak daripada status sosioekonomi tinggi yang bercita-cita untuk mendapat pekerjaan yang bergaji RM2000.00 sebulan kerana pendapatan keluarga mereka RM1800.00 sebulan.

Ini memperlihatkan antara anak daripada status sosioekonomi rendah dengan anak-anak daripada status sosioekonomi tinggi bertolak daripada 'permulaan' yang berbeza. Justeru, Boudon (1974), mengatakan bahawa cita-cita seseorang pelajar hendaklah diukur dari jarak di antara 'permulaan' dengan 'objektif'. Lantaran itu, anak-anak daripada sosioekonomi rendah sebenarnya lebih bercita-cita tinggi dibandingkan dengan anak-anak daripada sosioekonomi tinggi. Sebab, anak-anak daripada sosioekonomi rendah itu terpaksa mendaki

jumlah anak tangga yang lebih tinggi dibandingkan kawan mereka daripada status sosioekonomi tinggi.

Justeru, bagi Boudon (1974), kekurangan budaya bukanlah faktor yang menentukan kejayaan, tetapi struktur kelas dalam masyarakat yang menyebabkan pelajar daripada sosioekonomi rendah terpaksa bermula dari bawah. Hujah yang dikemukakan oleh Boudon (1974), sebenarnya bukan bertolak daripada budaya, tetapi bertolak daripada milikan kebendaan yang diterima oleh anggota masyarakat di perhentian hidup mereka.

Perbezaan pencapaian pendidikan antara kaum juga dijelaskan dengan memeriksa pengaruh struktur ekonomi terhadap nilai-budaya. Ogbu (1983), menyarankan bahawa kejayaan dan kegagalan pelajar daripada golongan minoriti di Amerika Syarikat juga ditanggapi ada hubungan antara sekolah dengan peluang struktur ekonomi. Kaum kulit hitam yang dibawa ke Amerika Syarikat sebagai hamba abdi telah melalui liku-liku sejarah penindasan yang panjang. Mereka telah menjadi mangsa rasisme dan diskriminasi sehingga mereka belum lagi dapat menerima konsep kejayaan melalui tangga sistem pendidikan.

Sebaliknya, kajian mengenai kejayaan kelompok etnik yang berjaya membina sudut kegiatan ekonomi mereka sendiri berlainan ragam anggotanya menanggapi sistem pendidikan (Portes & Jansen, 1987). Justeru, kelompok etnik Asia-Amerika begitu bermotivasi untuk memperoleh pencapaian tinggi dalam pendidikan kerana wujudnya peluang pekerjaan dalam sudut kegiatan ekonomi milik anggota etnik mereka sendiri. Mereka telah berjaya mewujudkan kegiatan ekonomi sehingga dapat melindungi anggota komuniti mereka sendiri (Hirshman dan Wong, 1986). Walaupun mereka didiskriminasi, tetapi pelajar Asia-Amerika ini melihat sistem pendidikan sebagai medan untuk melonjakkan diri untuk menjayakan kehidupan pada hari muka. Dalam konteks Malaysia, pengenalan dan pengukuhan hak istimewa orang Melayu dan Bumiputera telah membina haluan baru dalam bidang pendidikan antara pelajar Melayu dan bukan Melayu. Kuantiti pelajar Melayu bertambah di setiap institusi pengajian tinggi kerana

adanya campur tangan kerajaan melalui sistem kuota. Dari segi peluang pekerjaan pula, graduan Melayu mempunyai pasaran kerjanya di sektor kerajaan. Manakala, peluang pekerjaan graduan bukan-Melayu pula teralir ke sektor bukan kerajaan. Keadaan ini sepintas lalu memperlihatkan pulangan pendidikan bagi Melayu adalah lebih baik daripada bukan Melayu.

Dasar memberi keistimewaan kepada orang Melayu dan Bumiputera yang diamalkan di Malaysia pernah dikatakan akan meluaskan lagi jurang perbezaan peluang pendidikan baik antara kaum mahupun dalam sesuatu kaum. Ada juga di kalangan yang mengandaikan bahawa dasar memberi keistimewaan yang dilaksanakan di Malaysia akan hanya memberi manfaat pada golongan atasan dalam kaum Melayu. Lantaran meluaskan lagi jurang antara pihak golongan atasan yang kaya dengan pihak golongan rendah yang miskin dalam kaum Melayu itu sendiri. Alasannya ialah pihak golongan atasan itu sememangnya dibekalkan mencukupi (daripada aspek kebendaan dan aspek budaya) untuk berjaya dalam sistem pelajaran. Manakala, golongan bawahan itu pula mempunyai bekalan yang tidak mencukupi (daripada aspek kebendaan dan aspek budaya) untuk berjaya di sekolah (Bernstein, 1977).

Keadaan ini telah pun disedari oleh pihak pembuat dasar di Malaysia. Peluang dan bekalan yang diperlukan telah juga disalurkan ke kawasan yang memerlukannya kerana kerajaan sedar bahawa dasar memberi keistimewaan itu tidak mengira kaya atau miskin. Melalui Dasar Pendidikan Kebangsaan, kerajaan telah membina sekolah di luar bandar, memberi biasiswa untuk anak desa menyambung pelajarannya ke peringkat yang tertinggi, dan membuka peluang pekerjaan yang seluas-luasnya untuk kaum Melayu mengubah 'perhentian' kehidupannya.

Malah, dasar menjadikan Bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan itu cukup mengukuhkan lagi peluang untuk anak Melayu desa meneruskan pelajarannya. Ini adalah kerana anak Melayu daripada status sosioekonomi tinggi yang tinggal di bandar lebih menggemari

Bahasa Inggeris dan begitu juga budayanya. Malah penentuan kuota kemasukan ke institut pengajian tinggi itu sendiri adalah berdasarkan latar belakang sosioekonomi ibu bapa pelajar (Tzannatos, 1991).

Kesimpulannya, bahagian pertama dan kedua makalah ini tadi telah membincangkan secara panjang lebar mengenai nilai budaya ketiga-tiga kaum yang mendiami negara ini. Bahagian kedua pula terhadap pengaruh nilai budaya terhadap pencapaian pendidikan. Berikut akan diperihalkan pula tentang sikap-budaya pelajar Melayu, Cina dan India di universiti di Malaysia.

SIKAP-BUDAYA PELAJAR UNIVERSITI DI MALAYSIA

Kupasan mengenai nilai-budaya Cina, Melayu dan India di atas memperlihatkan bahawa ketiga-tiga kaum itu bercampur tetapi tidak bersatu sebagai Bangsa Malaysia. Interaksi sosial antara Melayu dan bukan Melayu juga masih lagi minimum kerana keutamaan dan kepentingan dalam kehidupan masih lagi menampakkan perbezaan. Perbezaan wujud kerana setiap kaum masih lagi mewarisi tret budaya daripada kaum masing-masing. Petikan daripada kenyataan Dr. Mahathir (1994) di bawah ini membuktikan terdapatnya perbezaan keutamaan dan kepentingan antara ketiga-tiga kaum. Dr. Mahathir (1994: 79) mengatakan:

"It is not difficult to understand why Malays, secure in their citizenship and right of ownership of their land, politically superior, abhorred trade and commerce ... The Malay abhorrence of business and the unabashed pursuit of wealth is not only the result of his pride and dignity, it is also because he is easily satisfied. If the pursuit of happiness is regarded as an aim in life than a predisposition to easy satisfaction is a virtue. ... But a society that is easily satisfied is not a dynamic society. ... The attitudes of the Malays towards commercial activities did them no harm for as long as they constituted the majority of the people in the Malay states and for as long as they retained the sole rights of

their country. ... If the Chinese and Indians had the same value systems as the Malays, there would have been no problem. But the Chinese especially were materialistic. They enjoyed risks and chances, and are given to flaunting their wealth before the Malays. It also became evident that wealth exert a palpable degree of power."

Dr. Mahathir Mohamad telah memperlihatkan perbezaan keutamaan antara kaum Melayu dengan kaum Cina dalam bidang perdagangan dan perniagaan, malah begitu juga dalam bidang lain. Kaum Cina begitu ghairah mengejar kekayaan, kelulusan akademik yang baik dalam bidang profesional, dan mereka tidak berhenti-henti mengasak orang Melayu ke tepi. Justeru, sebagai satu kaum yang bermaruah dan tidak ada negara selain dari bumi bertuah ini tempat untuk hidup, kaum Melayu mesti mengatasi cara kaum Cina mengatur strategi kehidupan mereka. Ringkasnya, antara kaum Melayu dengan kaum Cina, mereka mempunyai perbezaan budaya, sikap, nilai dan motivasi, dan perbezaan tentang perkara apa yang perlu dimaksimumkan (Parkinson, 1967).

Selanjutnya, perbincangan akan ditumpukan kepada sikap-budaya ketiga-tiga kelompok etnik utama yang menjadi pelajar di universiti di negara ini. Sikap-budaya pelajar Melayu, Cina dan India itu diperoleh daripada nilai budaya setiap kaum yang telah dibincangkan di atas tadi. Daripada nilai budaya umum itu – sepuluh sikap-budaya dipilih untuk kelak dipersetujui atau tidak oleh pelajar-pelajar.

PELAJAR KAUM MELAYU

Sikap budaya pelajar Melayu dibahagikan kepada dua jadual, iaitu Jadual 8.1 mempamerkan Sikap Budaya Keselesaan Diri, dan Jadual 8.2 pula mempamerkan Sikap Budaya Inklusiviti. Sikap budaya yang dinyatakan dalam kedua-dua jadual adalah menyangkut tentang penglihatan umum terhadap pelajar Melayu di universiti. Mereka mewarisi sikap-budaya itu daripada budaya komuniti mereka.

Walaupun sikap budaya pelajar Melayu itu nampaknya negatif, tetapi seperti kata Parkinson (1967: 7) bahawa:

“Inherent in the Malays, therefore, is desire for security, something which is based on the desire in harmony with their environment, for being able to understand it and for being able to respond intuitively to a given situation. These needs are not likely to lead the Malay into being experimental in their attitude towards material techniques because any deviation from that which obtains, and hence they remain unimpressed by the opportunities offered by change.”

Sikap budaya yang dipersembahkan dalam Jadual 8.1 ialah Sikap Budaya Keselesaan Diri, seperti: malas (relaks dan sentiasa dalam keadaan suka), mudah berpuas hati, mudah bergaul serta berbudi-bahasa dan tidak suka kepada tekanan, sikap fatalistik kerana percaya bahawa rezeki telah ditentukan-Nya, dan sifat egalitarian yakni mahu kelihatan sama kedudukan dengan kawan-kawan kerana takut jika melebihi kawan-kawan mereka nanti akan dikatakan tamak.

Di kampus universiti tempatan, pelajar Melayu boleh dikenal dengan cara mereka – relaks, sentiasa suka, dan sikap tidak menunjukkan kerisauan terhadap apa yang akan berlaku pada diri mereka. Sikap budaya yang pertama ini memperlihatkan bahawa bagi pelajar Melayu sendiri mengatakan 18.0 peratus sebagai ‘benar’ dan 73.6 sebagai ‘sebahagian benar’. Ketika temu bual dalam sekumpulan pelajar Melayu, seorang daripada mereka mengatakan:

“Kerajaan pimpinan orang Melayu terlalu baik kepada pelajar dan graduan Melayu. Kerajaan menyediakan biasiswa atau jika gagal dapat biasiswa pelajar Melayu akan dapat dermasiswa atau pinjaman. Universiti juga melayan pelajar Melayu dengan baik sekali dengan menyediakan kemudahan untuk membantu pelajar Melayu membangunkan bakat mereka, malah mengajar pelajar

Melayu cara untuk menghadapi temu duga, selain itu universiti juga menghubungi bakal majikan untuk bertanya tentang jawatan kosong. Jika graduan Melayu gagal mendapat pekerjaan, kerajaan akan menyediakan jawatan Pegawai Sandaran dan dibayar RM600.00 sebulan. Jadi sebagai orang Melayu apa yang perlu dirisaukan. Jadi, kami relaks dan bersuka.”

Pelajar Melayu juga dikenal pasti sebagai segolongan pelajar yang sentiasa berpuas hati dengan apa juga gred yang diperoleh, mereka tidak akan mengemukakan aduan kepada pensyarah dan juga pada pihak yang bertanggungjawab. Sejumlah 16.8 peratus mengatakan kenyataan itu ‘benar’, 58.6 peratus mengatakan ‘sebahagian benar’. Namun terdapat 24.6 peratus mengatakan ianya ‘tidak betul’. Menurut seorang daripada kaunselor pelajar yang ditemu bual, beliau mengatakan bahawa pelajar Melayu dijangkiti oleh “budaya membisu” dan “menerima apa sahaja yang telah ditentukan buat mereka”. Selanjutnya beliau mengatakan:

“Sesungguhnya, jika pelajar Melayu menghadapi masalah, mereka cenderung untuk memendam- kannya. Berbanding dengan pelajar bukan Melayu, mereka akan berkongsi masalah yang dihadapi dengan kawan-kawan, setelah itu mereka akan datang bersama kawan itu untuk mengadu kepada pegawai-pegawai universiti. Nampaknya, pelajar Melayu hidup secara sendirian, berbanding dengan pelajar bukan Melayu yang memperlihatkan keterikatan dengan kumpulan dan ambil tahu nasib kawan-kawan.”

Bagi pelajar pula, mereka mempunyai pandangan yang tersendiri tentang kenapa mereka tidak melaporkan rasa tidak puas hati terhadap gred yang diperoleh kepada pensyarah atau pihak berkuasa. Dalam satu temu bual dengan pelajar, seorang daripada mereka mengatakan ini ialah kesan daripada “pembentukan budaya Melayu” yang mengasuh mereka untuk “menerima tanpa soal”. Lebih lanjut seorang daripada kumpulan pelajar yang ditemu bual itu mengatakan:

“Kebanyakan pensyarah kami ialah Melayu. Selalunya pensyarah Melayu tidak suka dengar komen. Bagi pensyarah-pensyarah pelajar mesti menerima apa sahaja markah yang diberikan. Jika kami komen, selalunya markah kami tidak dinaikkan pun. Kami perlu bayar RM25.00 untuk sesuatu komen. Jika markah kami tidak berubah tak guna buat komen. Jadi, kami pun simpanlah perasaan, dan terima sahaja markah yang diberikan. Lagipun pensyarah Melayu tidak percaya kami boleh dapat gred lebih daripada yang diberikan. Tetapi, pensyarah Melayu takut kepada pelajar Cina, dan mereka selalunya layan aduan daripada pelajar Cina.”

Pelajar Melayu juga dikatakan kelihatan mudah, suka berkawan, berbudi-bahasa, dan mereka tidak sukakan tekanan. Terdapat 46.4 peratus yang mengatakan sikap-budaya ini ‘benar’ dan 48.4 peratus mengatakan ‘sebahagian benar’. Pelajar-pelajar bukan-Melayu (Cina dan India) yang ditemu bual bersetuju dengan kenyataan tersebut mengenai pelajar Melayu. Seorang daripada pelajar India mengatakan:

“Saya suka berkawan dengan pelajar Melayu kerana mereka kebanyakan tenang. Mereka juga mudah didekati. Mereka simple (mudah) saja, dan seolah-olah apa yang mereka mahu dalam kehidupan ini cukup terbatas. Selagi anda tidak kasar dengan mereka dan menghormati kepercayaan mereka, anda akan O.K. dengan pelajar Melayu. Kawan rapat saya ialah seorang Melayu.”

Pelajar Melayu juga dikatakan tidak berpandangan jauh ke hadapan, mereka hanya menerima kehidupan yang ada dan mereka nikmati apa yang ada.

Seramai 28.4 peratus mengatakan kenyataan itu ‘benar’ dan 44.6 peratus mengatakan ‘sebahagian benar’. Pada asasnya kaum Melayu tidak begitu beria-ia untuk merancang kehidupan mereka, sebab mereka percaya perkara itu telah pun ditetapkan sejak azali lagi.

Walaupun pegangan seumpama ini telah dikritik hebat oleh sarjana Melayu, tetapi nampaknya generasi muda Melayu masih lagi berpegang kepada kepercayaan itu.

Jadual 8.1
Sikap Budaya Keselesaan Diri

Sikap Budaya	Etniksiti	Benar	Sebahagian Benar	Tidak Benar	Jumlah
Relaks, Suka, Tidak Risau	Melayu	18.0%	73.6%	8.4%	51.6%
	Cina	22.4%	73.5%	4.1%	28.4%
	India	40.8%	38.8%	20.4%	14.2%
	Lain-lain	100%	-	-	5.8%
	Jumlah	27.2%	64.3%	8.4%	100%
Mudah Puas Hati, Tidak Komen	Melayu	19.7%	57.3%	23.0%	51.6%
	Cina	20.4%	53.1%	26.5%	28.4%
	India	6.1%	57.1%	36.7%	14.2%
	Lain-lain	-	100%	-	5.8%
	Jumlah	16.8%	58.6%	24.6%	100%
Senang Didekati, Berbahasa, Tidak Suka Tekanan	Melayu	59.0%	36.0%	5.1%	51.6%
	Cina	15.3%	75.5%	9.2%	28.4%
	India	40.8%	59.2%	-	14.2%
	Lain-lain	100%	-	-	5.8%
	Jumlah	46.4%	48.4%	5.2%	100%
Tidak Fikir masa Depan	Melayu	23.0%	37.6%	39.3%	51.6%
	Cina	31.6%	53.1%	15.3%	28.4%
	India	34.7%	49.0%	16.3%	14.2%
	Lain-lain	45.0%	55.0%	-	5.8%
	Jumlah	28.4%	44.6%	27.0%	100%
Tidak suka Lebih daripada Kawan, Takut Dikatakan Tamak	Melayu	18.0%	38.2%	43.8%	51.6%
	Cina	4.1%	58.2%	37.8%	28.4%
	India	44.9%	12.2%	42.9%	14.2%
	Lain-lain	45.0%	-	55.2%	5.8%
	Jumlah	19.4%	38.0%	42.6%	100%

Pelajar Melayu juga kelihatan tidak mempunyai semangat persaingan, mereka seolah-olah tidak mahu mengatasi kawan-kawan mereka, kerana takut dilabelkan sebagai tamak. Terdapat 19.4 peratus yang mengatakan sikap-budaya ini ‘benar’ dan 38.0 peratus mengatakan ‘sebahagian benar’. Hampir 40.0 peratus mengatakan sikap budaya itu ‘tidak betul’. Malah, seorang pelajar lelaki Cina memberi komen tentang kenyataan itu dengan mengatakan:

“Kaum Melayu sekarang sudah berubah, mereka suka bersaing dan sebilangannya lebih suka mengatasi yang lain, persaingan dalam masyarakat Melayu lebih sengit daripada kaum Cina. Malah kita selalu dengar ‘Melayu moden’ itu selalu sahaja memanipulasi kawan-kawan mereka semata-mata untuk melonjak ke atas. Di kalangan pelajar Melayu, kita selalu lihat mereka yang baik dari segi akademiknya tidak mahu membantu kawan-kawan sebangsa yang tidak begitu baik dari segi akademik. Kami kaum Cina berbeza, kami saling-membantu antara satu dengan lain.”

Jadual 8.2 berikut pula memperlihatkan tentang sikap-budaya pelajar Melayu yang bersifat inklusif. Melalui sikap-budaya itu kita dapat melihat perlakuan seperti keengganan untuk melepaskan masa lalu, takut kepada keadaan yang baru, masyarakat lebih utama daripada diri, menjaga maruah agama dan budaya bangsa, dan tidak begitu bercita-cita tinggi.

Pelajar Melayu di universiti di negara ini cenderung untuk mengelompokkan diri mengikut negeri asal mereka. Menurut data, 34.2 peratus mengatakan sikap budaya itu ‘benar’ dan 45.2 peratus ‘sebahagian benar’. Negeri-negeri Melayu yang terbahagi kepada sembilan negeri (tidak termasuk Sabah dan Sarawak). Kaum Melayu selalunya mengidentifikasikan diri dari negeri asal mereka. Setiap negeri mempunyai dialek dan kelainan budayanya dan ini yang menyebabkan kaum Melayu itu suka bersama dengan kawan senegeri mereka (Dahlan, 1991).

Kaum Melayu sebagai penduduk asal negara ini sememangnya suka mengambil tahu tentang hal-ehwal kemasyarakatan negaranya. Justeru, kaum Melayu di mana sahaja akan cenderung untuk melakukan kerja komuniti iaitu secara khususnya kerja kebajikan (Dahlan, 1991; Junaidi, 1993). Di universiti, pelajar Melayu secara aktif bergerak dalam persatuan, kelab, majlis perwakilan pelajar. Mereka menjadi aktor-aktor yang aktif memainkan peranan dan menggerakkan aktiviti. Secara keseluruhannya, pelajar-pelajar

Jadual 8.2
Sikap Budaya Inklusiviti

Sikap Budaya	Etniksiti	Benar	Sebahagian Benar	Tidak Benar	Jumlah
Suka Berada Dalam Kumpulan Negeri	Melayu	26.4%	46.6%	27.0%	51.6%
	Cina	44.9%	51.0%	4.1%	28.4%
	India	55.1%	28.6%	16.3%	14.2%
	Lain-lain	-	45.0%	55.0%	5.8%
	Jumlah	34.2%	45.2%	20.6%	100%
Rendah Diri, Mudah Berbakti Pada Masyarakat	Melayu	36.0%	55.6%	8.4%	51.6%
	Cina	37.8%	51.0%	11.2%	28.4%
	India	44.9%	44.9%	10.2%	14.2%
	Lain-lain	55.0%	45.0%	-	5.8%
	Jumlah	38.8%	52.2%	9.0%	100%
Tidak Suka Dijatuhkan Air muka, Jaga Maruah Diri	Melayu	52.8%	37.6%	8.4%	51.6%
	Cina	35.7%	49.0%	11.2%	28.4%
	India	65.3%	18.4%	10.2%	14.2%
	Lain-lain	-	100%	-	5.8%
	Jumlah	46.7%	41.7%	9.0%	100%
Jaga Iman Islam, Tidak Digelar Sebagai Bukan-Islam	Melayu	79.2%	19.7%	1.1%	51.6%
	Cina	93.9%	4.1%	2.0%	28.4%
	India	65.3%	24.5%	10.2%	14.2%
	Lain-lain	-	45.0%	-	5.8%
	Jumlah	46.7%	17.4%	2.6%	100%
Tidak Kerja Kuat, Kerana Keadaan Selalu Selamat	Melayu	21.9%	56.2%	21.9%	51.6%
	Cina	31.6%	51.0%	17.3%	28.4%
	India	34.7%	38.8%	26.5%	14.2%
	Lain-lain	-	100%	-	5.8%
	Jumlah	25.2%	54.8%	20.0%	100%

bersetuju dengan kenyataan ini, 38.8 peratus mengatakan 'benar' dan 52.2 peratus mengatakan 'sebahagian benar'. Fenomena ini dikukuhkan lagi dengan penemuan Junaidi (1993), yang mengkaji tentang aktiviti pelajar di Universiti Kebangsaan Malaysia. Sebagai perbandingannya, pelajar Cina dan India lebih cenderung kepada

aktiviti yang boleh membangunkan diri mereka sendiri secara individu. Hanya sebilangan kecil yang melibatkan diri dengan aktiviti sosiopolitik. Justeru, pelajar Melayu dikatakan sebagai 'rendah diri' dan 'tidak berkisah sangat' sebab komitmen yang mereka berikan itu kadangkala mengganggu pembelajaran mereka.

Kaum Melayu juga dikenali sebagai bangsa yang halus budi-bahasanya ketika berurusan dengan orang lain. Lantaran itu, pelajar Melayu juga dikatakan memiliki sifat halus, menghormati, dan tidak terlalu formal ketika berurusan dengan orang lain. Disebabkan oleh faktor pemupukan budaya Melayu, pelajar Melayu tidak suka dimarahi, dikritik atau ditentang pendapatnya di depan orang lain sebab perkara seumpama itu menyentuh maruah dirinya. Kaum Melayu sensitif dan memelihara tiga perkara utama dalam kehidupannya, maruah keluarga, maruah agama Islam, dan amalan budaya tradisi (Asma, 1992). Daripada data pelajar menyetujui kenyataan ini, 46.7 peratus mengatakan ianya 'benar' dan 41.7 peratus 'sebahagian benar'.

Pelajar Melayu di kampus universiti di Malaysia telah pun diketahui tentang usaha mereka untuk menjaga maruah agama mereka. Pelajar menyetujui kenyataan ini, 80.0 peratus mengatakan ianya 'benar' dan 17.4 peratus sebagai 'sebahagian benar'. Sehubungan dengan kenyataan ini, Zainah (1987), telah pun mempotretkan bahawa pelajar Melayu cenderung untuk bergiat dalam aktiviti-aktiviti dakwah atau aktiviti-aktiviti Islam.

Bagi pelajar Melayu, kejayaan mendapat tempat di universiti sudah merupakan satu kejayaan besar kerana 'ijazah' itu sudah menjadi jaminan untuk masa depan yang cerah. Ini adalah kerana bilangan kaum Melayu yang berjaya ke universiti masih lagi tidak ramai, jika dibandingkan dengan kaum lain. Seorang daripada kaunselor pelajar yang ditemu bual mengatakan:

"Saya suka melihat masalah pelajar Melayu dari sudut akademik. Majoriti yang datang berjumpa dengan

kaunselor ialah pelajar Melayu. Unit ini mengendalikan 400 – 500 kes pada satu-satu sesi akademik dan 80 peratus ialah kes pelajar Melayu. Ini menunjukkan pelajar Melayu tidak mendapat bimbingan daripada pihak senior. Lagi pula, pelajar Melayu suka *enjoy* dan tidak serius dalam pembelajaran mereka. Majoriti pelajar Melayu yang berjaya memasuki universiti adalah kerana adanya kuota, dan mereka berjaya ke sini hanya sebilangan kecil yang benar-benar berkelayakan. Pelajar Melayu yang lemah dari segi akademiknya dibawa masuk ke universiti hanya untuk memenuhi kuota.”

Secara keseluruhannya hanya 25.2 peratus yang mengatakan kenyataan itu ‘benar’ dan 54.8 peratus sebagai ‘sebahagian benar’. Pelajar Melayu dilihat sebagai tidak bekerja kuat atau tidak mencuba untuk mendapatkan gred yang terbaik. Punca fenomena seperti itu kelihatan adalah kerana ‘rasa selamat’. Mereka merasakan segala yang ada di sekeliling mereka itu milik mereka. Data yang diperoleh juga menunjukkan pelajar Melayu masih berpegang pada sifat fatalistik dan akibatnya mereka mudah berpuas hati, yakni kurang keazaman dan sifat inovatif untuk menjadi yang terbaik. Ini berkemungkinan benar seperti kata Miller (1968):

“The fatalistic attitude often leads to a refusal to act, an attitude of submission which may be praiseworthy but nevertheless anti-progressive. Initiative and ambition also tended to be curbed because the individual is encouraged to be satisfied with whatever results he gets be they in schools, or work, or life in general.”

Perbincangan di atas telah memperlihatkan bahawa sikap-budaya yang diwarisi oleh pelajar Melayu daripada proses sosialisasi mereka telah menjadikan mereka sebagai pelajar yang pencapaian akademiknya tidak tinggi. Punca rendahnya pencapaian akademik pelajar Melayu adalah kerana sikap budaya yang diperilakukan seperti, malas (relaks dan sentiasa dalam keadaan suka), mudah berpuas hati, tidak suka

kepada tekanan, sikap fatalistik kerana percaya bahawa rezeki telah ditentukan-Nya, dan sifat egalitarian iaitu mahu kelihatan sama kedudukan dengan kawan-kawan kerana takut jika melebihi kawan-kawan mereka nanti akan dikatakan tamak. Perilaku tersebut ditambah lagi dengan keengganan untuk melepaskan masa lalu, takut kepada keadaan yang baru, lebih utama aktiviti masyarakat daripada tanggungjawab sebenarnya (iaitu belajar), ingin menjadi 'fighter' (terlalu ambil-tahu tentang politik), dan tidak begitu bercita-cita tinggi.

PELAJAR KAUM CINA

Sikap-budaya pelajar Cina di universiti di Malaysia dipaparkan dalam Jadual 8.3 iaitu sikap budaya pengorbanan dan kesungguhan bekerja. Walaupun sikap-budaya yang dipaparkan itu menampakkan perkara-perkara yang positif, iaitu yang kondusif untuk mencapai kemajuan, namun demikian sikap-budaya itu hanyut daripada pendekatan humanistik seperti yang terlihat pada sikap-budaya anutan pelajar Melayu. Parkinson (1967:10) menyebut perkara ini:

"The Chinese and the Malays, because they possess different cultures, attitudes, values and motivations, maximize different things. Neither one is necessarily superior to the other, it is simply that the maximizing postulates of the Chinese are more likely to lead to economic development in the Western sense than are the maximizing postulates of the Malays."

Sikap budaya yang dipaparkan berdasarkan nilai-budaya yang dibentangkan pada bahagian yang lalu. Secara ringkas sikap-budaya pengorbanan dan kesungguhan pelajar Cina ialah kerja kuat, teliti dan berkira-kira, tidak mudah puas hati, etnosentrik, dan 'demi kerana' wang, dan memikirkan masa depan.

Sikap budaya yang pertama mengenai pelajar Cina ialah kerajinan, kerja kuat, dan kompeten dalam pengajian mereka. Sikap budaya ini dipersetujui oleh 85.4 peratus yang mengatakan ianya 'benar' dan

14.6 peratus 'sebahagian benar'. Peratusan menunjukkan majoriti pelajar menyetujui bahawa pelajar Cina memang rajin, kuat bekerja, dan tekun dalam pengajian mereka, malah mereka cukup berpegang pada semangat komuniti dan menghukum anggota yang 'derhaka' pada ketetapan tersebut. Sukar bagi masyarakat Cina untuk menerima kawan-kawan mereka yang dianggap sebagai '*mediocre*' (Slimming, 1969; Ting, 1980).

Sikap budaya yang kedua adalah mengenai sikap kritikal yang ditunjukkan oleh pelajar Cina terhadap gred yang mereka peroleh—mereka akan mengemukakan aduan kepada pensyarah dan pihak atasan, jika mereka diberikan gred yang 'pertengahan' dan 'rendah'. Data memperlihatkan 55.1 peratus mengatakan ianya 'benar' dan 36.3 peratus sebagai 'sebahagian benar'.

Pelajar Cina yakin bahawa usaha mereka yang bersungguh-sungguh itu mesti membolehkan mereka untuk mendapat gred yang terbaik. Justeru, mereka berani mengemukakan aduan kepada pensyarah dan pihak atasan. Tambahan pula mereka boleh membuat perbandingan gred kerana mereka belajar dalam kumpulan. Individu dalam kumpulan itu boleh berbincang mengenai apa sahaja masalah pengajian. Jika seorang daripada mereka mendapat gred yang rendah, mereka sanggup untuk ke depan untuk menyatakan sokongan terhadap aduan yang dikemukakan. Ini berbeza dengan pelajar Melayu, mereka hanya mengemukakan kritikan secara individu, kerana mereka tidak belajar dalam kumpulan.

Pada pandangan orang luar, kesetiaan kaum Cina hanya kepada kawan *Chinaman* mereka. Sikap-budaya ini diamalkan oleh pelajar Cina. Interaksi pelajar Cina hanya kepada rakan sekaum. Interaksi mereka dengan kaum lain hanya bersifat sekunder, berinteraksi hanya jika ada kepentingan untuk melakukannya. Pelajar Melayu percaya kepada sikap-budaya Cina ini, iaitu 76.4 peratus mengatakan ianya 'benar' dan 23.6 peratus mengatakan ianya 'sebahagian benar'. Manakala, pelajar India pula mengatakan 60.9 peratus 'benar' dan 39.0 peratus sebagai 'sebahagian benar'. Penemuan ini sama dengan apa yang pernah didapati oleh Rabushka (1971).

Jadual 8.3
Sikap Budaya Pengorbanan dan Kesungguhan

Sikap Budaya	Etniksiti	Benar	Sebahagian Benar	Tidak Benar	Jumlah
Rajin, Kerja Kuat, Tekun	Melayu	94.3%	5.7%	-	51.6%
	Cina	65.6%	34.4%	-	28.4%
	India	87.0%	13.0%	-	14.2%
	Lain-lain	100%	-	-	5.8%
	Jumlah	85.4%	14.6%	-	100%
Mudah Tidak Berpuas Hati, Kritik Pensyarah	Melayu	65.5%	24.7%	9.8%	51.6%
	Cina	38.5%	50.0%	11.5 %	28.4%
	India	73.9%	23.9%	2.2%	14.2%
	Lain-lain	-	100%	-	5.8%
	Jumlah	55.1%	36.3%	8.6%	100%
Hubungan Bersifat Sekunder untuk Diri	Melayu	76.4%	23.6%	-	51.6%
	Cina	31.3%	47.9%	20.8 %	28.4%
	India	60.9%	39.1%	-	14.2%
	Lain-lain	45.0%	55.0%	-	5.8%
	Jumlah	59.5%	34.5%	6.0%	100%
Minda Strategi untuk Dapat Untung	Melayu	67.8%	32.2%	-	51.6%
	Cina	42.7%	47.9%	9.4%	28.4%
	India	67.4%	32.6%	-	14.2%
	Lain-lain	55.0%	45.0%	-	5.8%
	Jumlah	59.8%	37.5%	2.7%	100%
Pandang Jauh untuk Diri dan Komuniti	Melayu	64.9%	28.7%	6.3%	51.6%
	Cina	52.1%	47.9%	-	28.4%
	India	87.0%	13.0%	-	14.2%
	Lain-lain	55.0%	45.0%	-	5.8%
	Jumlah	63.7%	33.0%	3.3%	100%

Lantaran itu, di universiti Malaysia, seseorang hanya boleh melihat sebilangan kecil sahaja pelajar Cina yang melibatkan interaksi dengan kaum lain, kemungkinan 20 peratus. Dalam satu temu bual dengan sekumpulan pelajar Cina, seorang daripada mereka mengatakan:

“Memang benar kami pelajar Cina suka bersama dengan kawan sebangsa dengan kami. Kami percaya kepada mereka lebih daripada kaum lain. Ini tidaklah bermakna

kami tidak langsung berkawan dengan kaum lain, berkawan tetapi hanya 'kawan kedai kopi' sahaja. Berada bersama dengan kawan sebangsa kami rasa selamat dan tujuan bersama kumpulan adalah untuk menjaga identiti kami dan juga untuk mengawal tingkah laku kami. Kami percaya jika kami melakukan sedikit kesilapan, pihak universiti tidak akan teragak-agak untuk mengambil tindakan. Jika pihak universiti memberhentikan kami, keluarga dan komuniti akan menanggung kesannya. Bagi kami, ke universiti awam adalah sukar, jadi peluang yang diberi mesti dijaga dengan baik. Berbeza dengan pelajar Melayu, mereka tak perlu susah-susah la ! Jadi, kami selalu ingatkan diri tentang tujuan kami berada di sini..."

Pelajar Cina juga dikenali dengan sikap-budaya yang penuh dengan strategi untuk menduduki sesuatu kursus di universiti. Segala strategi yang disusun itu adalah untuk memenuhi tuntutan prospek kerjaya dan ganjaran ekonomi. Pelajar Melayu cenderung untuk memilih kursus yang mudah lulus dan dapat gred yang baik. Secara keseluruhannya, 59.8 peratus mengatakan 'benar' dan 37.5 peratus mengatakan 'sebahagian benar'. Implikasi daripada dapatan ini jelas memperlihatkan sikap pelajar Cina terhadap pendidikan – utilitarian dan berorientasikan pasaran.

Sehubungan dengan itu, pelajar Cina cukup berhati-hati memilih kursus – mereka akan menyemak dan meneliti rangka kursus yang disediakan. Kemudian daripada situ mereka mencartakan masa depan. Seperti kata seorang pelajar Cina:

"Kami datang ke sini dengan sokongan kewangan ibu bapa. Bukan senang jika guna wang sendiri. Jika datang ke sini semata-mata untuk enjoy saja.... belajar suka-suka... Saya takkan masuk universiti jika semata-mata untuk belajar. Bagi saya ijazah tak begitu penting. Perkiraan saya ialah nilai kursus yang diambil dan ijazah yang diperoleh. Sebab itu saya tak ambil kursus-kursus mudah ... seperti Sosiologi,

Politik, Psikologi, Sejarah. Apa gunanya ... Saya mahu ambil kursus seperti Perakaunan, Ekonometrik, Pengurusan Perniagaan, dan sebagainya. Kursus susah tetapi ada masa depan ... ganjarannya juga besar ...”

Pelajar Cina juga dikenali kerana mereka berpandangan jauh ke masa hadapan dan segala apa yang mereka lakukan di universiti semuanya dihubungkan dengan kehendak masa depan mereka. Secara keseluruhan, 63.7 peratus mengatakan ‘benar’ dan 33.0 peratus mengatakan ‘sebahagian benar’. Satu daripada sebabnya ialah mereka tidak mampu untuk menghabiskan wang begitu saja, kerana wang itu wang ibu bapa sendiri. Justeru, mereka memikul beban tanggungjawab. Seperti kata seorang pelajar Cina:

“Kami kaum Cina tiada pelindung seperti orang Melayu. Jika kami gagal mewawaskan masa depan kami, tidak ada siapa yang akan mempedulikan kami. Jadi, kami mesti merancang dan saling membantu untuk mendapatkan hasil daripada pendidikan kami. Justeru, kami nampak macam tamak dan tergesa-gesa semata-mata kerana untuk merebut peluang yang cukup terbatas buat kami. Kami tidak boleh buang masa, dan mesti dapatkan ijazah dalam masa yang singkat ... em, em, dan bekerja ... di mana ya ... itu pun susah ... ye ... la ... di sektor swasta. Mereka mahukan result yang cemerlang, dan saya perlu kerja kuat”.

Jadual 8.4 pula ialah lanjutan daripada sikap-budaya pelajar Cina, yang memberikan tumpuan khusus kepada sikap seperti, semangat komuniti yang kental, mengutamakan keluarga, semangat kerjasama, dan tidak begitu pentingkan agama tetapi mengagungkan pemujaan nenek-moyang. Sikap budaya dinyatakan itu mengukuhkan lagi rangkaian di kalangan mereka untuk mendapat yang terbaik di universiti – peluang kemasukan, gred yang baik, perjuangan untuk kepentingan kaum, dan yang lebih penting memastikan diri mendapat pekerjaan setelah *graduate*.

Jadual 8.4
Sikap Budaya Kerjasama dan Kekeluargaan

Sikap-Budaya	Etniksiti	Benar	Sebahagian benar	Tidak Benar	Jumlah
Cina mesti jadi juara di universiti	Melayu	60.3%	36.2%	3.4%	51.6%
	Cina	31.3%	45.8%	22.9%	28.4%
	India	84.8%	13.0%	2.2%	14.2%
	Lain-lain	45.0%	55.0%	-	5.8%
	Jumlah	54.5%	36.9%	8.6%	100%
Libatkan diri dalam aktiviti separa profesional	Melayu	47.7%	40.2%	12.1%	51.6%
	Cina	19.8%	55.2%	25.0%	28.4%
	India	73.9%	13.0%	13.0%	14.2%
	Lain-lain	100%	-	-	5.8%
	Jumlah	46.4%	38.4%	15.2%	100%
Memenuhi tuntutan komuniti	Melayu	57.5%	36.8%	5.7%	51.6%
	Cina	44.8%	32.3%	22.9%	28.4%
	India	76.1%	10.9%	13.0%	14.2%
	Lain-lain	-	100%	-	5.8%
	Jumlah	53.0%	35.7%	11.3%	100%
Kuat semangat kumpulan - bantu 'junior'	Melayu	81.6%	16.1%	2.3%	51.6%
	Cina	33.3%	45.8%	20.8%	28.4%
	India	87.0%	2.2%	10.9%	14.2%
	Lain-lain	-	100%	-	5.8%
	Jumlah	63.7%	27.7%	8.6%	100%
Tidak peduli nilai agama, sayang hanya pada nenek-moyang	Melayu	66.1%	29.3%	4.6%	51.6%
	Cina	22.9%	54.2%	22.9%	28.4%
	India	19.6%	58.7%	21.7%	14.2%
	Lain-lain	-	100%	-	5.8%
	Jumlah	43.5%	44.6%	11.9%	100%

Pandangan umum terhadap masyarakat Cina mengatakan bahawa kaum Cina itu bersifat tamak dan mementingkan diri. Sikap ini cukup ketara pada dua suasana. Pertama, ketika pelajar baru mendaftarkan diri. Kedua, ketika pendaftaran kursus. Ada laporan yang mengatakan pelajar Cina sanggup tidur di depan pintu dewan besar semata-mata untuk memastikan mereka dapat mendaftarkan diripada kursus yang mereka ingini. Pelajar Cina juga dilaporkan membentuk Jawatankuasa

Orientasi tidak formal untuk membantu pelajar baru – mengenal pasti kursus, mengenal pasti pensyarah, mengenalkan cara belajar, dan mengedarkan soalan lepas. Kesemua perlakuan yang dinyatakan itu adalah semata-mata untuk memastikan kaum Cina menjadi juara di universiti. Mereka mahukan kaum mereka terpahat di atas senarai, dan semua ini ialah usaha mereka, dan mereka tidak perlukan universiti untuk melakukannya. Data memperlihatkan 54.5 peratus mengatakan sikap ini sebagai ‘benar’ dan 36.9 peratus ‘sebahagian benar’.

Selain daripada kegiatan akademik, pelajar Cina juga enggan menyertai aktiviti yang bersifat sosial dan budaya, sebab aktiviti seumpama ini tidak memberikan ganjaran ekonomi. Mereka cenderung untuk melibatkan diri dengan aktiviti yang menjamin pembentukan diri untuk masa depan, iaitu aktiviti semi-profesional, seperti AISEC, MEC, dan kelab yang akan memberikan manfaat pada mereka. Data memperlihatkan bahawa sikap ini dipersetujui oleh 46.4 peratus mengatakan ‘benar’ dan 38.4 peratus mengatakan ‘sebahagian benar’.

Institusi asas yang mengikat solidariti kaum Cina ialah keluarga. Kemurnian institusi keluarga inilah yang merupakan faktor pendorong utama yang menjadi penolak kepada setiap pelajar Cina untuk rajin belajar dan kemestian untuk mendapatkan keputusan yang paling cemerlang. Bagi kaum Cina, khususnya pelajar Cina, mereka mesti memenuhi aspirasi keluarga dan komuniti, dan mereka berasa malu jika gagal memenuhi tuntutan aspirasi itu. Seorang pelajar Cina dalam temu bual menjelaskan:

“Saya datang daripada keluarga kecil. Saya ada seorang adik lelaki dan seorang kakak. Bapa saya seorang guru yang mengajar di sekolah rendah Cina. Ibu saya seorang suri rumah. Jadi, keluarga saya bukanlah kaya, hanya cukup makan..., tetapi bapa saya sering menasihati kami untuk sungguh-sungguh belajar, kerana itu ialah harta buat kami. Sehingga kini, ketiga-tiga kami telah membuktikan

kesungguhan kami, adik saya mendapat 9A1 dalam SPM, dan sekarang dapat Biasiswa Chinese Chamber of Commerce untuk belajar 'Medicine' di Singapura. Saya berkemungkinan besar akan dapat 1st Class Honours dalam *Economics*. Kedua ibu bapa saya sangat berbangga dengan pencapaian kami. Bapa saya sering mengingatkan kami, datuk kami dahulu hanya seorang penoreh getah, dan dia bekerja dari subuh hingga ke senja semata-mata untuk memberi pendidikan dan makan pada anak-anak ...”

Di universiti, pelajar Cina kelihatan hidup secara individualistik, tetapi sebenarnya mereka hidup dalam kumpulan kecil, dalam bentuk sel, yang berinteraksi antara satu dengan lain. Namun, kewujudan kumpulan ini adalah dengan tujuan akademik semata-mata.

Kewujudan sel itu sebenarnya membentuk sistem jaringan dalam komuniti pelajar Cina dan membentuk satu semangat komuniti yang tinggi. Pelajar *seniors* akan membimbing pelajar *juniors* untuk mengenal kehidupan kampus. Secara keseluruhannya, 63.7 peratus mengatakan ini 'benar' dan 27.7 peratus mengatakan ini 'sebahagian benar'.

Pelajar Melayu menyedari tentang pergerakan senyap ini di kalangan pelajar Cina, iaitu dengan 81.6 peratus mengatakan 'benar' dan 16.1 peratus mengatakan 'sebahagian benar'. Begitu juga dengan pelajar India, 87.0 peratus mengatakan 'benar' dan 2.2 peratus mengatakan 'sebahagian benar'. Pihak berkuasa di universiti juga menyedari tentang kewujudan sel ini di kalangan pelajar Cina, seperti kata seorang kaunselor pelajar:

“Itu menunjukkan pelajar-pelajar Cina mempunyai semangat komuniti yang tinggi bukannya seperti pelajar Melayu yang tinggal sendirian menghadapi kehidupan kampus. Saya sedar tentang perkara ini sejak saya belajar di UKM dulu lagi. Saya menghormati cara hidup mereka, pengalaman saya dalam mengendalikan kes kaunseling

jelas menunjukkan pelajar Cina yang bermasalah tidak datang sendiri ke pejabat saya, mesti ada teman yang mengiringi mereka, sudah tentu yang iring itu pelajar *seniors*. Anda boleh perhatikan sewaktu pendaftaran pelajar baru *seniors* akan membantu juniors dalam semua hal-pendaftaran, guna perpustakaan, memilih kursus, pilih pensyarah, ambil nota, cara belajar. Namakan saja apa yang *juniors* perlu, dibantu oleh *seniors* dengan muka yang jernih ... tak marah-marah ..”

Universiti tidak mengganggu kewujudan kumpulan ini, kerana ia bergerak secara koperatif – membantu dan mengukuhkan jaringan dalam sesuatu kaum. Tidak ada pensyarah Cina yang terlibat untuk memulakan atau berdiri di belakang kumpulan ini. Ianya wujud secara spontan.

Akhirnya, pelajar Cina dikatakan tidak mempedulikan nilai-nilai agama. Mereka hanya mementingkan tentang penyembahan nenek-moyang, ikatan dan semangat kekeluargaan. Secara keseluruhan, 43.5 peratus mengatakan ini ‘benar’ dan 44.6 peratus mengatakan ini ‘sebahagian benar’. Pelajar Cina sendiri juga bersetuju dengan sikap budaya ini, dengan 22.9 peratus mengatakan ianya ‘benar’ dan 54.2 peratus sebagai ‘sebahagian benar’. Bagi kaum Cina, agama tidak penting, dan kebanyakan pelajar yang ditemu bual agak keberatan memberitahu tentang agama mereka.

Kesimpulan, sikap budaya seperti kerja kuat, teliti dan berkira-kira, tidak mudah puas hati, etnosentrik, dan ‘demi kerana’ wang, dan memikirkan masa depan telah membantu melonjakkan pelajar Cina sebagai pelajar-pelajar yang cemerlang akademik. Di samping itu, terdapat sikap budaya yang lain yang memperkukuh ‘jaringan bantuan tidak formal’ seperti semangat komuniti yang kental, mengutamakan keluarga, semangat kerjasama, dan tidak begitu pentingkan agama tetapi mengagungkan pemujaan nenek-moyang turut membantu pelajar Cina untuk menguasai pencapaian akademik cemerlang di universiti-universiti awam di Malaysia.

PELAJAR KAUM INDIA

Jadual 8.5 mempamerkan sikap-budaya kasihan di kalangan pelajar India di universiti-universiti di Malaysia. Sikap budaya yang dipotretkan oleh pelajar India di universiti juga adalah bawaan daripada nilai budaya kaum India di luar. Sikap budaya yang umumnya terdapat di kalangan pelajar India ialah relaks dan gembira, patuh pada autoriti, mudah berpuas hati, menunjukkan kebolehan dan kesudian untuk bekerja dalam 'tekanan', tidak memandang jauh ke hadapan, dan menghormati hierarki sosial.

Sikap-budaya yang pertama tentang pelajar India adalah berhubung dengan gelagat mereka yang relaks, gembira dan cuba untuk mendekati pihak yang berkuasa di universiti. Data memperlihatkan bahawa sejumlah 22.4 peratus mengatakan ianya 'benar' dan 58.6 peratus sebagai 'sebahagian benar'. Manakala, dari segi responden keseluruhannya 19.6 peratus mengatakan ianya 'benar' dan 55.1 sebagai 'sebahagian benar'. Ini menunjukkan bahawa sikap-budaya memang wujud di universiti, tetapi seperti kata seorang pelajar India:

“Ya, kami memang kelihatan relaks dan gembira sebab kami berasa puas kerana berjaya menjejak kaki ke universiti. Namun, saya tidak bersetuju dengan ayat kedua kerana kami tidaklah cuba untuk menggantungkan harap pada pihak berkuasa di universiti. Siapa yang peduli nasib kami? Saya tak fikir pensyarah dan pentadbir pedulikan kami? Pertarungan sebenarnya di universiti ialah Melayu dengan Cina sebab mereka ialah golongan majoriti. Jika sifat yang cuba dikatakan itu membawa maksud kami menjalin hubungan mesra dan menghormati pensyarah dan pentadbir, ya kami setuju. Kami memang 'pandai bawa diri' dalam menguruskan destini kami dalam masyarakat seumpama ini sama ada di kampus atau di luar kampus.”

Jadual 8.5
Sikap Budaya Kasihan

Sikap Budaya	Etniksiti	Benar	Sebahagian Benar	Tidak Benar	Jumlah
Kelihatan relaks dan gembira, suka bergantung pada pihak berkuasa	Melayu	22.4%	58.6%	19.0%	51.6%
	Cina	13.5%	53.1%	33.3%	28.4%
	India	30.4%	26.1%	43.5%	14.2%
	Lain-lain	-	100%	-	5.8%
	Jumlah	19.6%	55.1%	25.3%	100%
Mudah puas-hati, walaupun tiada aduan, tetapi cuba dapat simpati	Melayu	35.1%	25.3%	39.7%	51.6%
	Cina	25.0%	43.8%	31.3%	28.4%
	India	52.2%	26.1%	21.7%	14.2%
	Lain-lain	-	55.0%	45.0%	5.8%
	Jumlah	32.4%	32.4%	35.1%	100%
Cuba menunjuk keupayaan, boleh bekerja dalam keadaan tertekan	Melayu	39.1%	32.8%	28.2%	51.6%
	Cina	52.1%	47.9%	-	28.4%
	India	76.1%	23.9%	-	14.2%
	Lain-lain	55.0%	45.0%	-	5.8%
	Jumlah	48.8%	36.6%	14.6%	100%
Tidak pandang jauh ke hadapan, tetapi ' <i>seniors</i> ' jadi ' <i>role model</i> '	Melayu	50.6%	31.0%	18.4%	51.6%
	Cina	34.4%	57.3%	8.3%	28.4%
	India	45.7%	30.4%	23.9%	14.2%
	Lain-lain	-	-	100%	5.8%
	Jumlah	42.3%	36.6%	21.1%	100%
Kerana sistem kasta, berhati-hati untuk mengatasi, suka sama-rata.	Melayu	14.4%	57.5%	28.2%	51.6%
	Cina	35.4%	51.0%	13.5%	28.4%
	India	54.3%	10.9%	34.8%	14.2%
	Lain-lain	-	100%	-	5.8%
	Jumlah	25.0%	51.8%	23.2%	100%

Sikap-budaya yang kedua tentang pelajar India ialah sikap puas hati mereka terhadap gred yang diperoleh dan taktik yang mereka gunakan untuk merundingkan supaya mendapat gred yang baik. Pelajar India dikenali sebagai golongan yang berpuas hati dengan apa juga gred yang diperoleh mereka. Mereka, seperti juga pelajar Melayu, jarang mengemukakan aduan. Namun, mereka cuba mendapatkan simpati pensyarah dengan muka yang sedih dan bertanya dengan penuh sopan dan menagih sesuatu jawapan, kenapa gred mereka begitu? Pelajar India menunjukkan persetujuan yang tinggi dengan sikap budaya ini,

52.2 peratus mengatakan ianya 'benar' dan 26.1 peratus sebagai 'sebahagian benar'. Namun, terdapat 26.1 peratus yang mengatakan ianya 'tidak benar'.

Seorang pensyarah Cina memberi komen tentang sikap-budaya ini:

"Pandangan peribadi saya mengatakan sikap itu memang terdapat di kalangan pelajar India. Pengalaman saya sendiri belum lagi pernah melihat pelajar India mengemukakan aduan tentang markah yang diberikan kepada mereka. Namun, saya sendiri kadangkala terdorong untuk menolong pelajar India, sebab cara mereka datang ke bilik kita, cara mereka itu penuh dengan rasa hormat dan alasan yang mereka berikan juga munasabah tentang kenapa mereka tidak boleh melakukannya. Mereka juga tidak membantah jika kita berikan kerja yang lebih sedikit untuk justifikasi tentang markah lebihan yang kita berikan".

Di kalangan kaum lain cenderung mengatakan pelajar India suka menunjuk atau '*show-off*' tentang kebolehan mereka dan mereka juga boleh bekerja dalam keadaan tekanan dengan muka yang senyum dan mimik wajah yang sedih. Secara keseluruhan 48.8 peratus mengatakan kenyataan itu 'benar' dan 36.6 peratus pula 'sebahagian benar'. Dari segi pelajar India pula, 76.1 peratus mengatakan ianya 'benar' dan 23.1 peratus pula 'sebahagian benar'.

Pelajar India sama juga dengan pelajar Melayu tidak berpandangan jauh ke hadapan, tetapi mereka mempunyai kelebihan daripada pelajar Melayu, kerana mereka patuh pada '*seniors*' dan '*seniors*' inilah yang menjadi '*role model*' semasa memilih kursus dan kerjaya. Peratus persetujuan di kalangan pelajar India adalah tinggi, 45.7 peratus mengatakan 'benar' dan 30.4 peratus pula 'sebahagian benar'.

Fenomena di kampus universiti di Malaysia memperlihatkan pelajar India '*juniors*' cukup menghormati pelajar '*seniors*'. Pelajar India yang '*seniors*' membentuk Jawatankuasa Khas untuk memikat pelajar '*juniors*'. Selepas program orientasi formal, mereka ini akan

menganjurkan orientasi mereka sendiri. Aktiviti positif yang dilakukan oleh orientasi tidak formal ini ialah: bimbingan memilih kursus, penjelasan tentang kecenderungan pensyarah, dan pemilihan kerjaya. Seorang pensyarah Cina menggambarkan secara jelas tentang perlakuan pelajar ketiga-tiga kaum:

“Adalah menarik untuk diperhatikan tentang bagaimana pelajar *seniors* melayan pelajar *juniors*. Ketiga-tiga kaum melayan *juniors* dengan tiga cara yang berbeza. Pelajar Melayu *seniors* kelihatan seperti ganas kepada pelajar *juniors*. Namun, setelah selesai program orientasi formal mereka menganggap pelajar *juniors* itu sebagai kawan, tetapi mereka tidak akan memberikan sebarang bimbingan kepada *juniors*. Pelajar Melayu menyerahkan segala-galanya kepada pihak berkuasa universiti untuk memberikan bimbingan.

Pelajar Cina menunjukkan sikap yang cukup hormat kepada *juniors* dan mereka berkenalan dan terus menghulurkan tali persahabatan. Setelah selesai program orientasi formal, mereka akan membahagi-bahagikan *juniors* kepada kumpulan-kumpulan kecil mengikut jurusan ijazah yang diikuti. Setiap kumpulan akan dibimbing oleh dua atau tiga orang *seniors*. Mereka membimbing *juniors* dalam segenap aspek kehidupan di kampus.

Pelajar India akan memperlihatkan sikap ‘*boōsting*’ dan mereka melayan *juniors* sebagai ‘*servants*’ atau ‘hamba’ yang mesti menghulurkan bantuan kepada mereka. Walaupun pelajar *seniors* membimbing pelajar *juniors*, tetapi *juniors* itu mestilah patuh pada segala arahan mereka.”

Sikap budaya yang kelima ialah mengenai anutan sistem kasta di kalangan pelajar India. Pelajar India dikatakan amat berhati-hati jika mereka mahu mengatasi kawan dalam kumpulan mereka. Sebolehnya mungkin, mereka lebih senang untuk menyamaratakan sahaja

kedudukan. Walaupun begitu secara umumnya sistem kasta tidak lagi diamalkan di Malaysia (Selvaratnam, 1985). Data yang diperoleh memperlihatkan di kalangan pelajar India, 54.3 peratus mengatakan 'benar', 10.9 peratus 'sebahagian benar', malah bagi 34.8 peratus mengatakan sikap-budaya itu 'tidak benar'.

Jadual 8.6 membentangkan tentang sikap budaya pelajar India yang dikategorikan sebagai sikap budaya saling bergantung seperti kekuatan semangat komuniti, sanggup menerima kritik dan teguran, kuat pengangan agama, dan mengekalkan semangat kumpulan berteraskan kaum.

Pelajar India suka bersama dan saling bergantung dengan kawan sekaum, tidak mengira negeri asal, lelaki atau perempuan, dan jurusan ijazah yang dipelajari. Walaupun, fenomena ini kelihatan jelas di kampus, tetapi pelajar India tidak menyetujui sikap budaya ini, dengan 41.3 peratus mengatakan 'tidak benar' dan bagi 37.0 peratus mengatakan 'benar' dan 21.7 peratus sebagai 'sebahagian benar'. Sebilangan yang tidak menyetujui adalah di kalangan mereka yang cenderung kepada kesedaran kasta, sebab negeri asal juga mencerminkan kasta pelajar ini.

Pelajar India juga dikatakan sebagai rendah diri dan sudi untuk melakukan pekerjaan sebagai pekerja setia kepada persatuan, kelab dan apa juga pertubuhan dalam universiti. Pelajar India menyetujui kenyataan ini dengan 47.8 peratus mengatakan 'benar' dan 41.3 peratus sebagai 'sebahagian benar'. Agak menarik untuk diperhatikan, kenapakah pelajar Melayu dan Cina sinis kepada sikap-budaya pelajar India? Ini ditunjukkan oleh data, di mana 37.9 peratus mengatakan bahawa sikap budaya itu 'tidak benar'. Bagi pelajar Cina pula, 82.3 peratus mengatakan ianya hanya 'sebahagian benar'. Keraguan terhadap sikap-budaya ini diluahkan oleh seorang pelajar Cina yang mengatakan:

"Saya tidak fikir pelajar India itu bersikap rendah diri dan sanggup berkorban untuk memajukan persatuan, kelab dan sebagainya. Mereka hanya menunjukkan sikap rendah diri

dan sanggup berkorban itu sebab keadaan mereka yang minoriti. Melalui imej itu saya fikir mereka mahu menarik perhatian dan simpati. Namun, jika jumlah mereka ramai, mereka lebih angkuh lagi dan berlagak lebih teruk daripada 'gangsters'. Jika anda tidak percaya, pergilah ke kawasan penempatan mereka, maksud saya di kolej di mana mereka adalah majoriti. Satu lagi sikap mereka terhadap pelajar Melayu dan Cina, mereka akan gunakan kami untuk mencapai matlamat mereka.”

Pelajar India juga diandaikan sanggup menerima kritik dan bangkangan dengan hati yang terbuka. Berbanding dengan pelajar Melayu yang dilihat berprasangka dengan kritik, kerana dalam minda Melayu kritik bererti penentangan dan kebencian. Pelajar Cina sanggup menerima kritik tetapi mereka akan melawan balik dengan cara mengumpulkan sokongan kelompok. Daripada data dapat dilihat sikap-budaya ini diletakkan sebagai 'sebahagian benar' iaitu 70.2 peratus. Seorang pelajar India menjelaskan:

“Sikap budaya itu benar untuk sesuatu keadaan. Ianya benar semasa penjajahan British dahulu sehinggalah pada zaman awal merdeka. Namun, keadaan sekarang berbeza kerana kaum India telah ramai yang menerima pendidikan dan mereka juga sudah sedar tentang maruah diri. Saya fikir jika kami kaum India membenarkan diri kami dikritik secara melulu, bermakna kami membenarkan diri kami untuk dipandang rendah. Kawan-kawan Melayu kami selalunya mengatakan “You pendatang, diamlah” atau “You balik ke India la” atau kadangkala mereka menyentuh personaliti kami “Hitam macam Keling”. Semua ini memalukan kami dan menyakitkan hati.”

Sikap budaya yang terakhir ialah berhubung dengan kekentalan pegangan agama Hindu setelah mereka melangkah kaki ke universiti. Ikatan keagamaan ini memperkukuh lagi semangat komuniti mereka. Keseluruhan pelajar melihat sikap-budaya ini sebagai 57.1 peratus

Jadual 8. 6
Sikap Budaya Saling Bergantungan

Sikap Budaya	Etniksiti	Benar	Sebahagian Benar	Tidak Benar	Jumlah
Suka berada dalam kumpulan sekaum	Melayu	62.1%	14.9%	23.0%	51.6%
	Cina	55.2%	22.9%	21.9%	28.4%
	India	37.0%	21.7%	41.3%	14.2%
	Lain-lain	55.0%	-	45.0%	5.8%
	Jumlah	56.3%	17.3%	26.5%	100%
Kaum India adalah sederhana (<i>humble</i>) dan suka berbakti pada masyarakat	Melayu	25.9%	36.2%	37.9%	51.6%
	Cina	6.3%	82.3%	11.5%	28.4%
	India	47.8%	41.3%	10.9%	14.2%
	Lain-lain	55.0%	-	45.0%	5.8%
	Jumlah	25.0%	47.9%	27.1%	100%
Pelajar India boleh menerima kritik dan penentangan dengan hati terbuka	Melayu	24.7%	62.6%	12.6%	51.6%
	Cina	13.5%	82.3%	4.2%	28.4%
	India	13.0%	60.9%	26.1%	14.2%
	Lain-lain	-	100%	-	5.8%
	Jumlah	18.5%	70.2%	11.3%	100%
Pelajar India memanifestasikan Hindunisme, tujuan untuk bina kekuatan kumpulan	Melayu	56.3%	27.6%	16.1%	51.6%
	Cina	59.4%	36.5%	4.2%	28.4%
	India	56.5%	30.4%	13.0%	14.2%
	Lain-lain	55.0%	45.0%	-	5.8%
	Jumlah	57.1%	31.5%	11.3%	100%
Pelajar India Lebih Baik daripada Pelajar Melayu, Walaupun Tidak Rajin, tetapi Ahli Komuniti memberi Pertolongan	Melayu	27.6%	52.3%	20.1%	51.6%
	Cina	34.4%	29.2%	36.5%	28.4%
	India	37.0%	52.2%	10.9%	14.2%
	Lain-lain	45.0%	-	55.0%	5.8%
	Jumlah	31.8%	42.6%	25.6%	100%

‘benar’ dan 31.5 peratus ‘sebahagian benar’. Pelajar India juga menyetujui kenyataan ini dengan 56.5 peratus sebagai ‘benar’ dan 30.4 peratus ‘sebahagian benar’.

Ikatan yang berteraskan agama Hindu telah memperkukuh jati diri mereka dan membantu mereka untuk menjalani kehidupan di kampus. Ini ada kaitannya dengan sikap budaya yang terakhir, iaitu

pembentukan kumpulan belasan, yang cukup banyak membantu pelajar India lulus di universiti. Pelajar India, dari segi akademiknya lebih teruk daripada pelajar Melayu, tetapi mereka berjaya kerana adanya bantuan daripada kumpulan pelajar. Ini diakui oleh 37.0 peratus pelajar India sebagai 'benar' dan 52.2 peratus sebagai 'sebahagian benar'. Seorang pensyarah Melayu melihat fenomena ini dengan mengatakan:

“Pada penglihatan saya keadaan tidak begitu selamat dan cara untuk menghadapi persekitaran baru telah mendorong pelajar India untuk mengelompokkan diri dalam kumpulan belajar. Kumpulan belajar ialah cara yang efektif untuk berjaya di universiti kerana dalam kumpulan itu terdapat pelajar yang baik, yang tidak begitu baik, dan yang lemah. Mereka akan saling-membantu ... Pelajar Melayu nampaknya tidak begitu berminat dengan cara belajar dalam kumpulan ini, kerana mereka lebih senang bergantung pada Pensyarah. Cara yang terbaik ialah membentuk kumpulan belajar – sebab itu pelajar India akan menduduki sesuatu kursus secara berkumpulan. Ia, mereka boleh lulus dengan baik melalui cara...”

Kesimpulannya, perbincangan tentang pelajar India ini telah memperlihatkan sikap-budaya seperti, relaks dan gembira, patuh pada autoriti, mudah berpuas hati, menunjukkan kebolehan dan kesudian untuk bekerja dalam 'tekanan', tidak pandang jauh ke hadapan, dan menghormati hierarki sosial. Pada bahagian yang lain diperlihatkan tentang sikap budaya saling bergantung seperti, kekuatan semangat komuniti, sanggup menerima kritik dan teguran, kuat pegangan agama, dan mengekalkan semangat kumpulan berteraskan kaum.

KESIMPULAN

Artikel ini telah menyingkap tentang permasalahan pembelajaran pelajar di universiti di Malaysia. Ketiga-tiga kaum, Melayu, Cina dan India telah diperlihatkan membawa unsur nilai-budaya ke dalam

kampus. Pelajar-pelajar ini telah menterjemahkan nilai-budaya kepada sikap (sikap budaya) mereka dalam mendepani masalah pembelajaran mereka. Dalam bahagian ketiga makalah ini, telah dipaparkan sebahagian kecil dapatan daripada kajian yang telah dilakukan pada tahun 1996/1997 di semua universiti awam di Malaysia (kecuali UPSI, UiTM, UNIMAS, dan UMS). Hasilnya, jelas dapat diperhatikan bahawa faktor kerajinan, faktor hubungan manusia, faktor komunikasi, faktor interaksi sosial memainkan peranan dalam kejayaan seseorang pelajar di peringkat universiti. Natiujahnya, pelajar Cina yang dapat menghayati kehendak kecemerlangan pelajar itu berjaya menempatkan diri mereka secara positif dalam pembelajaran di universiti di Malaysia. Ini diikuti oleh sistem belajar secara kumpulan yang diamalkan oleh pelajar India telah dapat menyelamatkan individu pelajar daripada gagal di universiti. Oleh itu, bagi pelajar Melayu soal rendahnya kelulusan akademik ketika masuk diterima belajar di universiti bukanlah menjadi faktor penghalang bagi mereka untuk cemerlang di universiti. Ketidakupayaan pelajar Melayu daripada mendapat cemerlang adalah kerana faktor nilai-budaya dan kurangnya pembentukan kumpulan belajar.

NOTA AKHIR

¹ Za'ba meramalkan jika sekiranya 'penyakit' ini tidak 'disembuhkan', orang Melayu memerlukan masa sekurang-kurangnya 200 tahun lagi untuk dapat melayakkan diri dengan kehendak-kehendak kemajuan. Bahkan dengan nada yang pesimis, Za'ba mengatakan bahawa dalam tempoh itu pun ada kemungkinan bangsa Melayu akan 'kalah dan terhapus oleh bangsa-bangsa lain yang cergas, rajin, pandai berniaga dan sebagainya (lihat tulisan Za'ba dalam Abdullah Hussein dan Khalid Hussain, 1974: 185 – 220).

RUJUKAN

- Abdullah, Hussein & Khalid, Hussain. (Pnyt.), (1974). *Pendita Za'ba dalam kenangan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Abdul Latif, Abu Bakar. (1984). *Abdul Rahim Kajai: Wartawan dan sasterawan Melayu*. Kuala Lumpur. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Abdul Rahman, Abdul Aziz (1999). The Effect of Policy on Academic Performance and Choice of Employment. Ph.D. Thesis (unpublished), Development Planning Unit, The Bartlett, University College London, University of London.
- Abdul Rahman, Embong. (1999). *Melayu baru dan wacana tentang pemodenan masyarakat Melayu*. Jabatan Antropologi dan Sosiologi, Universiti Kebangsaan Malaysia. Bangi.
- Abdullah, Abdul Kadir Munshi. (1965). *Kisah pelayaran Abdullah. Singapura*. Malaysia Publication Limited.
- Abdullah, Hussein & Khalid, Hussain. (1974). *Pendita Za'ba dalam kenangan*. Kuala Lumpur. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Abdullah, Taib. (1978). Malay Students on an American Campus: A Study of Social Interaction, Ethnicity and Islamic Ideology. Ph.D. Dissertation, University of Kentucky.
- Abdullah, Taib. (1984). Personaliti tani Melayu: Faktor-faktor yang mempengaruhinya. Dlm. Mohamed Salleh Lamry dan Hasan Mat Nor. (Pnyt.), *Masyarakat dan perubahan*: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia. Bangi.
- Allport, G., Vernon, P.E., & Lindzey, G. (1931). *Study of values*. Boston. Houghton Mifflin.
- Arshad, Ayob. (1972). Perubahan sikap dalam mendorong pencapaian hidup yang lebih tinggi. *Kertas Kerja Seminar Membaiki*

Semangat, Sikap dan Dedikasi. Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar Kerjasama Pusat Pengajian Pembangunan Malaysia, 10 – 13 Januari, Kuala Lumpur.

Asma, Abdullah. (1992). The influence of ethnic values on Malaysian Managerial Practices. *Malaysian Management Review*, 27(1).

Awang Had, Salleh (1986). Ke arah pencapaian akademik yang cemerlang di kalangan pelajar bumiputera melalui kaunseling. *Kertas Kerja Seminar Kedua Kaunseling dalam Konteks Pencapaian Akademik Pelajar Bumiputera di Tanahair*, Universiti Sains Malaysia, Pulau Pinang.

Berstein, B. B. (1977). *Towards a theory of educational transmission*. London. Routledge and Kegan Paul.

Bodora, P. (1972). Analysis of Some factors Influencing the Composition of Higher Education in Malaysia. Ph.D. Thesis, University of Pittsburgh.

Boudon, R. (1974). *Education, opportunity and social inequality*. New York. Wiley.

Chee., H. L., & Chan, C. K. (Eds.). (1984). *Designer genes: IQ, ideology and biology*. Kuala Lumpur. Insan.

Cochrane, R., Billig, M., & Hogg, M. (1979). British politics and the two-value model. In M. Rokeach (Ed.), *Understanding human values: Individual and social*. New York. Free Press.

Dahlan, Haji Aman. (1983). Local values in intercultural management. *Malaysian Management Review*, 26 (1).

Hamdan, Hassan. (Pnyt.). (1980). *Falsafah takdir oleh Za'ba*. Kuala Lumpur. Dewan Bahasa dan Pustaka.

- Hirschman, C., & Morrison, G. W. (1986). The extraordinary educational attainment of Asian-Americans: A search for historical evidence and explanations. *Social Forces*, 65, 1 – 27.
- Ho, D.F.Y. Chinese Patterns of Socialisation: A critical review. In, Bond, M.H. (Ed.), *The psychology of Chinese people*. University Press. Hong Kong.
- Howard, J. A., & Woodside, A.G. (1984). Personal values affecting consumer psychology. In Pitts, R.E., Jr. and Woodside, A.G. (Eds.), *Personal values and consumer psychology*. KY: D.C. Health and Company. Lexington, New York.
- Hsu, F. (1971). *The challenge of the American dream: The Chinese in the United States*. Wadsworth. Belmont, CA.
- Inkeles, A., & David, S. H. (1974). *Becoming modern*. Cambridge, Mass. Harvard University Press.
- Kluckhohn, F., & Strodtbeck, F.L. (1961). *Variations in value orientations*. Row, Peterson. Evanston, Ill.
- Mahathir, Mohamad. (1971). *The Malay dilemma*. Singapore. Federal Publications.
- Mahathir, Mohamad. (1994). Malay problems in the context of Malaysia Problems. *Sari*, 12, 77 – 86.
- Mahathir, Mohamad. (2001). Mahathir kecewa sikap Melayu. *Mingguan Malaysia*, 22 Julai, hal 6, 7 dan 8.
- Marimuthu, T. (1975). The Influence of Home Background on Educational Careers and Aspirations of Tamil Youths in Peninsular Malaysia. Ph.D. Thesis, University of Manchester, England.
- Miller, T.W.G. (1968). *Education in Southeast Asia*. Sydney: Novak.

- Malaysian Chinese Association (MCA). *The Malaysian, Chinese: Towards national unity*. MCA Federal Territory Research and Kuala Lumpur. Service Centre.
- Muhammad, Haji Muhd. Taib. (1993). *Melayu baru*. Kuala Lumpur. IBS Buku Sdn. Bhd.
- Ng, D. McClure, J. Walkey, F. Hunt, M. (1995). New Zealand and Singaporean attributions and achievement perceptions. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 26(3), 276 – 297.
- Ogbu, J. U. (1983). Minority. status and schooling in plural society. *Comparative Education Review*, 27, 168 – 190.
- Parkinson, B. K. (1967). Non-economic factors in the economic retardation of the rural Malays. *Modern Asia Studies*, 1 (1).
- Pitts, R.E., Jr., & Woodside, A.G. (Eds.). (1984). *Personal values and consumer psychology*. Lexington, New York. KY: D.C. Heath and Company.
- Pong, Suet-Ling. (1993). Preferential policies and secondary school attainment in Peninsular Malaysia. *Sociology of Education*, 66, 245 – 261.
- Portes, A. & Jensen, L. (1987). What's an ethnic enclave: The case for conceptual clarity. *American Sociological Review*, 52, 668 – 671.
- Rabushka, A. (1971). Integration in Urban Malaya: Ethnic attitudes among Malays and Chinese. *Journal of Asian and African Studies*, 2, 11 – 27.
- Razali, Arof. (1985). Rural Students and Academic Performance: A Case Study of Program Matrikulasi Universiti Kebangsaan Malaysia. Ph.D. Thesis, Cornell University.

- Rokeach, M. (Ed.). (1979). *Understanding human values: Individual and social*. New York. Free Press.
- Sa'odah, Elias. (2001). Mahathir: Drastic steps mulled to change malay students' mindset. *The Star*, Saturday, July 28,1.
- Selvakumaran, R. (1994). *Indians plantation labour in Malaysia*. Kuala Lumpur: S.A. Majeed and Co.
- Selvaratnam, V. (1978). Some aspects of norms and values among Indian plantation communities in Peninsular Malaysia. *Cultural Seminar on Value System and Norms in Malaysian Society*. Kuala Lumpur. Ministry of Culture, Youth and Sports.
- Selvaratnam, V. (1985). The higher education system in Malaysia: Metropolitan, cross-national, peripheral or national ? *Higher Education*, 14, 492.
- Senu, Abdul Rahman. (1971). *Revolusi mental*. Kuala Lumpur: Utusan Melayu.
- Shaharudin, Maarof. (1998). *Malay ideas on development: From feudal lord to capitalist*. Singapore: Times Books International.
- Slimming, J. (1969). *Malaysia: Death of democracy*. London. John Murray.
- Ting, C. P. (1980). Komuniti Cina di Semenanjung Malaysia: Kepelbagaian, pertubuhan dan stratifikasi. *Jurnal Antropologi dan Sosiologi*, 8, 87 – 104.
- Tzannatos, Z. (1991). Reverse racial discrimination in higher education in Malaysia: Has it reduced inequality and at what cost to poor? *International Journal of Educational Development*, 11, 177 – 192.

- Ungku Aziz. (1975). *Jejak-jejak di pantai zaman*. Kuala Lumpur. Penerbit Universiti Malaya.
- Vaughan, J.D. (1992). *The manners and customs of the Chinese*. Singapore. Oxford University Press.
- Wang, B. L. C. (1983). Positive discrimination in education: A comparative investigations of its bases, forms and outcomes. *Comparative Education Review*, 27, 191 – 203.
- Zainah, Anwar. (1987). *Islamic revivalism in Malaysia: Dakwah among the student*. Selangor. Pelanduk Publications.